

BILANȚUL LA UN AN DE GUVERNARE

GUVERNUL NICOLAE-IONEL CIUCĂ

25 NOIEMBRIE 2022

- 1. Gestionarea crizei energetice pentru protejarea cetățenilor și economiei**
- 2. România este o țară sigură pentru cetățeni și economie și partener internațional cu o contribuție remarcabilă**
- 3. Sprijinul pentru mediul de afaceri, soluția consolidării economiei și menținerii locurilor de muncă**
- 4. Investițiile publice masive – motor al creșterii economice**
- 5. Măsuri sociale și pentru protejarea persoanelor vulnerabile**
- 6. Programe de sprijin pentru copii, tineri și familii la început de drum în Anul european al tinerilor**
- 7. Perspective și obiective de politică externă: Schengen, OCDE, MCV, legile justiției, PNRR – componenta reforme, diaspora**

1. Gestionarea crizei energetice pentru protejarea cetățenilor și economiei

Guvernul gestionează criza energetică prin măsuri de protecție a cetățenilor și economiei și, asemenea tuturor statelor din regiune și din întreaga Europă, pregătește un portofoliu de proiecte fără precedent pentru consolidarea sistemului energetic, diversificarea surselor de energie, producerea energiei din surse regenerabile și creșterea eficienței energetice.

Atenția Executivului s-a concentrat, deopotrivă, asupra problemelor de sistem (mixul energetic-decarbonare-noi tehnologii), dar și asupra soluțiilor pentru reducerea prețului final plătit de consumatori casnici sau non-casnici. De asemenea, Guvernul a instituit un mecanism de compensare pentru creșterea prețurilor la benzină și motorină, fapt ce a condus la stabilizarea pieței carburanților.

GUVERNUL ROMÂNIEI

2022 este anul investițiilor în energie, iar efectele vor deveni vizibile în următorii 2-3 ani. Prin Ministerul Energiei au intrat cei mai mulți bani europeni atrași până în prezent de acest domeniu - peste 1 miliard de euro, la care se adaugă cele mai multe ajutoare de stat pentru companii strategice precum Complexul Energetic Oltenia - peste 2 miliarde de euro.

Un alt element de noutate al acestui an - energia este folosită drept un vector de securitate națională prin parteneriatele încheiate în domeniul nuclear civil.

De când în România domeniul energetic este organizat cu un minister propriu, nu a mai fost un an în care să se fi reușit mai multe pentru eliminarea dependenței României față de gazul rusesc, prin exploatarea directă (BSOG în perimetrele de mică adâncime Ana și Doina), controlul românesc asupra perimetrului Neptun Deep, prin cadrul legislativ favorabil investițiilor sau diversificarea surselor de aprovizionare cu gaz.

Prețuri la energie plafonate și compensate pentru cetățeni

Cu aplicabilitate imediată, am stabilit plafonarea și compensarea prețurilor la energie electrică și gaze naturale, pentru a prelua o bună parte din presiunea asupra cetățenilor și economiei.

Am stabilit ca pentru consumul de energie electrică realizat până la sfârșitul anului 2023, prețul final facturat să fie plafonat la:

- maximum 0,68 lei/kWh, cu TVA inclus, în cazul clienților casnici al căror consum mediu lunar realizat la locul de consum este cuprins între 0-100 kWh inclusiv.
- maximum 0,80 lei/kWh, cu TVA inclus, în cazul clienților casnici al căror consum mediu lunar realizat la locul de consum este între 100,01-255 kWh.
- 1,3 lei/kWh pentru un consum lunar de peste 255 kWh

În domeniul gazelor naturale, în cazul clienților casnici, pentru consumul realizat până la sfârșitul anului 2023, prețul final facturat de către furnizorii de gaze naturale este de maximum 0,31 lei/kWh, cu TVA inclus.

Programe pentru eficiență energetică destinate populației

Punem accentul asupra eficienței energetice și încurajăm, prin măsuri active, cetățenii să producă energie pentru consumul propriu din surse regenerabile și să utilizeze eficient energia.

În cadrul Programului Casa Verde Fotovoltaice – 2021, au fost depuse 44.387 cereri de finanțare, din care 23.142 au fost aprobate. Cetățenii pot primi finanțare pentru achiziționarea și instalarea de panouri fotovoltaice. Energia produsă astfel din surse regenerabile poate fi utilizată pentru consumul propriu, iar surplusul livrat în rețeaua

GUVERNUL ROMÂNIEI

națională. Listele cu dosarele analizate se publică săptămânal pe site-ul AFM. Acest program urmează să fie descentralizat, cu ajutorul unităților administrativ teritoriale. Este în pregătire Programul "Rabla pentru becuri", cu un buget de 400 de milioane de lei, destinat persoanelor fizice ca soluție de sprijin pentru reducerea facturilor la energia electrică.

Soluții de plafonare și compensare pentru mediul de afaceri

Pentru sprijinirea mediului economic, am plafonat costul energiei electrice la maximum 1 leu/kWh, cu TVA inclus, pentru 85% din consumul mediu lunar realizat la locul de consum în anul 2021, în cazul întreprinderilor mici și mijlocii și al operatorilor economici din domeniul industriei alimentare. Pentru consumul de gaze naturale, prețul a fost plafonat la maximum 0,37 lei/kWh, cu TVA inclus, în cazul clienților noncasnici al căror consum anual de gaze naturale realizat în anul 2021 la locul de consum este de cel mult 50.000 MWh, precum și în cazul producătorilor de energie termică.

Am extins această formula de sprijin și în privința spitalelor, unităților de învățământ, creșelor, furnizorilor de servicii sociale, instituțiilor publice, pentru care costul energiei electrice este plafonat tot la maximum 1 leu/kWh, cu TVA inclus.

Schemă de ajutor de stat de 1,5 miliarde de euro pentru marii consumatori

Pentru marii consumatori industriali, am plafonat prețul energiei electrice la 1,3 lei/kWh. De asemenea, am operaționalizat o schemă de ajutor de stat care pune la dispoziția companiilor din mai multe sectoare de activitate 1,5 miliarde de euro, în perioada 2022-2030. Acest tip de ajutor are ca efect combaterea riscului relocării emisiilor de dioxid de carbon, prin sprijinul acordat beneficiarilor de a-și reduce expunerea la acest risc. Se întemeiază pe rațiuni de protecție a mediului, întrucât ajutorul urmărește evitarea unei creșteri a emisiilor globale de gaze cu efect de seră, ca urmare a transferării producției în afara Uniunii Europene, în absența unui acord internațional cu caracter obligatoriu privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Granturi și garanții de stat pentru sectorul industrial

Avem în lucru o măsură de sprijin pentru industria prelucrătoare, care va beneficia de granturi de până la 50 de milioane de euro pentru a compensa efectele creșterii prețurilor la energie electrică și gaze naturale. De asemenea, toate ramurile industriale care optează pentru reducerea consumului vor beneficia de compensații financiare pentru energia electrică economisită.

GUVERNUL ROMÂNIEI

O soluție pe termen lung o reprezintă granturile și garanțiile de stat care vor fi acordate unor sectoare, sub formă de sprijin, pentru decarbonarea proceselor de producție industrială.

Sprijin pentru HORECA

Un alt instrument pentru susținerea întreprinderilor mici și mijlocii și a operatorilor economici din domeniul HORECA este Programul Electric Up. Un număr de 1835 de firme vor beneficia de 600 de milioane de lei pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică, iar primele plăți au fost deja făcute. Tot în sprijinul HORECA, sector afectat atât de pandemia COVID, cât și de criza energetică, avem în etapă avansată de pregătire o schema de ajutor de stat axată pe doi piloni. Primul implică compensarea cheltuielilor de exploatare în perioada 1 februarie – 31 decembrie 2022, iar cel de-al doilea - în compensarea creșterilor de preț pentru energie, în aceeași perioadă. Sunt soluții prin care menținem viabilitatea sectorului ospitalității, afectat de crizele din ultimii ani.

Program destinat sectorului agricol

Pregătim documentația pentru o măsură de sprijin destinată sectorului agricol. Fermele mari, cooperativele agricole, parteneriatele între acestea, pe de o parte, și între acestea și unitățile administrativ-teritoriale vor beneficia de peste 20 de milioane de euro. Fondurile vor fi alocate pentru susținerea investițiilor în capacități noi de producere a energiei, utilizând surse regenerabile, respectiv biogaz produs prin utilizarea ca materie primă a gunoierului de grajd și a altor deșeuri compostabile.

Am lansat recent un apel de proiecte în valoare de 2 milioane de euro, prin care firmele din domeniul acvaculturii pot solicita finanțare pentru investiții destinate creșterii eficienței energetice și producerii energiei din surse regenerabile.

Totodată, avem în analiză soluția de instalare a panourilor fotovoltaice în cadrul infrastructurii de îmbunătățiri funciare, cu posibilitatea realizării lucrărilor de reabilitare a acestei infrastructuri. Finanțarea ar urma să fie asigurată din PNRR, în scopul încurajării producerii energiei electrice din surse regenerabile.

De asemenea, pregătim două tipuri de scheme de ajutor de stat cu finanțare din Fondul pentru Modernizare. Este vorba despre sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei din surse regenerabile pentru autoconsum, destinate sectorului agricol, piscicultură, acvacultură și industrie alimentară, precum și despre sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei din surse regenerabile în cadrul infrastructurii de îmbunătățiri funciare.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investiții masive pentru modernizarea sistemului energetic și creșterea capacității de producție

Instrumentele de finanțare europene și naționale oferă șansa modernizării sistemului energetic național și dezvoltării capacității companiilor românești să-și producă energia necesară din surse regenerabile și nepoluante.

Am reușit să lansăm în acest an, prin Ministerul Energiei, apeluri de proiecte în valoare de peste 1,2 miliarde de euro, finanțate din Planul Național de Redresare și Reziliență – Componenta 6 Energie, pentru investiții în capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile, de hidrogen verde, flexibile și de înaltă eficiență, pentru cogenerarea de energie electrică și termică și pentru creșterea eficienței energetice în sectorul industrial. Aceste investiții sunt vitale pentru sectorul economic orientat către activități sustenabile și pentru asigurarea energiei necesare cetățenilor.

De asemenea, pregătim lansarea mai multor posibilități de finanțare din PNRR, cu un buget de 764 de milioane de euro, pentru investiții în producția, asamblarea, reciclarea bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice, pentru noi capacități de stocare a energiei electrice, precum și pentru realizarea a 1.870 km de rețea de distribuție inteligentă - hidrogen ready.

Fondul de Modernizare – finanțare de 13 miliarde de euro

Am operaționalizat Fondul pentru Modernizare, un instrument-cheie pentru dezvoltarea investițiilor în proiecte de eficiență energetică, modernizarea sistemelor energetice și tranziția către un sistem cu emisii reduse de carbon. Cele 13 miliarde de euro de care România va beneficia (luând în considerare prețul actual al certificatelor GES) sunt destinate finanțării investițiilor în surse regenerabile, rețele de transport care să includă distribuția energiei termice în zonele rezidențiale și comerciale, interconectări de rețele pentru transportul de electricitate și gaze naturale, precum și în stocarea de energie, îmbunătățirea eficienței energetice în producerea de energie, inclusiv în sectoarele de transport, construcții, agricultură și deșeuri.

Până acum au fost aprobate la finanțare proiecte în valoare de 2,4 miliarde de euro din Fondul de Modernizare, iar pentru 9 investiții în sumă de 424 de milioane de euro am semnat deja contractele de finanțare în data de 10 octombrie.

De asemenea, am lansat un apel de proiecte în valoare de peste 1 miliard de euro pentru sprijinirea investițiilor destinate extinderii și modernizării rețelei de distribuție a energiei electrice și pregătim lansarea unor scheme de ajutor de stat în valoare de aproximativ 2,14 miliarde de euro.

În cadrul Programului-cheie numărul 1 – Surse regenerabile de energie și stocarea energiei, din Fondul pentru Modernizare, au fost elaborate documentele programatice și

GUVERNUL ROMÂNIEI

au fost publicate în dezbatere publică două scheme de ajutor de stat și ghiduri ale solicitantului. Prin acestea, susținem investițiile IMM-urilor, companiilor mijlocii și mari și regiilor autonome în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile destinate autoconsumului. Sprijinul poate fi de 20 de milioane de euro pe întreprindere. De aceeași sumă pot beneficia și comunitățile locale, unitățile din sistemul național de apărare, ordine publică și siguranță națională, instituțiile publice, pentru finanțarea proiectelor de producere a energiei destinate propriului consum.

Stocuri asigurate și investiții în sectorul gazelor naturale

Pentru această iarnă, Guvernul a asigurat un nivel de umplere a depozitelor de înmagazinare fără precedent: stocurile de gaze naturale, la data de 7 noiembrie, însumau aproape de 98% din capacitatea de depozitare, adică peste 3 miliarde metri cubi gaze naturale.

În cursul acestui an, a fost finalizată tranzacția Romgaz – ExxonMobil, pentru a avea control românesc asupra perimetrului Neptun Deep, iar decizia finală de investiție este așteptat să fie luată în curând. Guvernul a creat cadrul pentru un terminal de lichefiere a gazelor naturale și un terminal de regazeificare, precum și alte instalații și facilități necesare transportului de gaze din zona caspică în România, prin Memorandumul între compania azeră SOCAR și Romgaz.

A crescut capacitatea de extracție din depozitele de înmagazinare, prin finalizarea stației de Uscare Gaze - Grup 145 Bilciurești, și au fost făcute demersuri pentru atragerea de noi surse de finanțare, precum REPowerEU, pentru finanțarea proiectului Caragele Deep - cea mai importantă descoperire de gaze naturale din portofoliul Romgaz și care concentrează cea mai mare parte a investițiilor.

În relațiile externe, au fost diversificate sursele de aprovizionare cu gaze naturale care vor conduce la consolidarea securității energetice, prin concretizarea dialogului cu partenerii externi, pentru a asigura accesul la surse alternative de gaze naturale din Azerbaidjan, Emiratele Arabe Unite, Statele Unite ale Americii sau Arabia Saudită etc.

Au fost salvate sau conservate companiile de extragere a cărbunelui

Prin măsuri guvernamentale, a fost salvat de la faliment Complexul Energetic Oltenia. Comisia Europeană a aprobat planurile României de a acorda Complexului Energetic Oltenia un ajutor pentru restructurare în valoare de 2,66 miliarde de euro, pentru a permite companiei să își finanțeze planul de restructurare și să își restabilească viabilitatea pe termen lung. CEO a primit suma de 1 miliard de euro, ca ajutor de stat, pentru achiziționarea certificatelor de CO2 și, în plus, un alt miliard de euro pentru investiții, în

GUVERNUL ROMÂNIEI

afara banilor pe care îi primește prin Fondul de Modernizare. În acest an, CEO va avea profit operațional.

A fost elaborată legea decarbonării, care prevede menținerea termocentralelor pe cărbune până în 2030 și punerea în siguranță a minelor de huilă. Se prelungește perioada de închidere și punere în siguranță pentru exploatarea miniere din Valea Jiului, pentru că minele de huilă se află în risc de auto-aprindere. Termocentralele pe bază de cărbune, prin legea decarbonării, intră într-o rezervă tehnică și rămân acolo, în rezerva tehnică, până în 2030.

Au fost introduse condiții în caietul de sarcini, pentru a putea valorifica Termocentrala de la Mintia de către administratorul judiciar al Complexului Energetic Hunedoara. Termocentrala a fost adjudecată de un investitor privat, care va investi 1 miliard de euro.

Investiții pentru dezvoltarea capacității de producere a energiei nucleare

Am făcut pași importanți pentru dezvoltarea programului nuclear civil național.

Decizia SUA, anunțată în luna iunie a acestui an, de a finanța cu 14 milioane de dolari etapa preliminară a studiilor de inginerie și proiectare pentru dezvoltarea reactoarelor modulare mici (SMR) din România este componentă esențială a dezvoltării programului nuclear civil național.

Utilizarea noului tip de tehnologie SMR va contribui la întărirea profilului energetic al României, în acord cu viziunea europeană de protejare a mediului și cu țintele de decarbonizare asumate. În aceeași linie este proiectul nostru ambițios de construire a reactoarelor 3 și 4 de la Centrala Cernavodă, pentru care Banca de Export-Import a Statelor Unite ale Americii va acorda finanțare României. Este vorba despre 50 milioane de dolari pentru faza a doua, de lucrări preliminare a construcției celor două reactoare, și de 3 miliarde de dolari în cea de-a treia fază, de realizare propriu-zisă a proiectului. Faza a doua de realizare a reactoarelor 3 și 4 de la Centrala nucleară de la Cernavodă va demara anul viitor și se va încheia în anul 2025, iar cea de-a treia va începe în 2025 și se va încheia în anul 2030.

Aceste soluții de finanțare se înscriu în programul nostru de creștere a producției de energie electrică din surse curate, nepoluante, componentă importantă a dezvoltării surselor noastre de energie.

Fonduri europene pentru creșterea eficienței energetice a sectorului economic și comunităților locale

Guvernul susține, prin intermediul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, un set de măsuri destinate cetățenilor, IMM-urilor și marilor întreprinderi, instituțiilor

GUVERNUL ROMÂNIEI

publice (unități de învățământ, unități sanitare etc), pentru creșterea rezilienței și întărirea eficienței energetice a acestora.

Măsurile sunt finanțate din Fondurile Structurale 2014-2020, din cele aferente Planului Național de Redresare și Reziliență al României, precum și din alte surse de finanțare.

Din Fondurile Structurale 2014-2020, până la sfârșitul anului sunt deschise apeluri pentru finanțarea unor proiecte în valoare de peste 1,5 milioane de euro, de care pot beneficia antreprenorii și comunitățile locale. Investițiile destinate sprijinirii mediului de business au în vedere creșterea eficienței energetice și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru consumul propriu al mediului de afaceri.

Finanțările de care vor beneficia comunitățile locale au drept scop utilizarea energiei din surse regenerabile la nivelul autorităților publice locale, digitalizarea operatorilor regionali de apă, investiții în capacități de producere energie din surse regenerabile mai puțin exploatate (biomasa, biogaz, geotermal), în extinderea și modernizarea rețelelor de distribuție a energiei electrice, în implementarea măsurării inteligente a consumului de energie la consumatori casnici și investiții în cogenerare de înaltă eficiență.

MIPE a alocat peste 1 miliard de euro pentru măsuri de eficiență energetică și producție de energie din surse regenerabile la nivelul IMM-urilor și întreprinderilor mari, precum și pentru operatorii regionali din sectorul de apă și apă uzată.

Fondurile sunt destinate investițiilor și finanțării pentru îmbunătățirea eficienței energetice în întreprinderi și în sectorul rezidențial. De asemenea, se acorda sprijin sub formă de capitaluri proprii IMM-urilor, întreprinderilor cu capitalizare medie, inclusiv întreprinderilor nou-înființate, întreprinderilor aflate în stadii incipiente și avansate de dezvoltare, precum și proiectelor de infrastructură axate pe energia din surse regenerabile și eficiența energetică.

Comunitățile locale vor avea la dispoziție fonduri pentru implementarea mai multor programe destinate creșterii eficienței energetice. Pentru modernizarea sistemelor de iluminat public, prin înlocuirea corpurilor de iluminat existente cu corpuri de iluminat cu surse LED, 469 de comunități locale vor beneficia de încă 500 de milioane de euro.

A doua sesiune a programului se va aplica atât în comune, cât și în orașe și municipii. Tot 500 de milioane lei au fost alocate programului de realizare a pistelor pentru biciclete, unde au fost deja depuse 108 dosare.

Și programul de realizare a stațiilor de reîncărcare pentru autovehicule electrice în localități are un buget alocat de 500 de milioane de lei și sunt depuse peste 1.000 de dosare, cu o finanțare ce depășește 735 milioane lei.

Programul privind dezvoltarea infrastructurii de reîncărcare pentru autovehicule electrice și electrice plug-in în localități, prin instalarea de stații de reîncărcare cu putere normală, are, la rândul său, un buget de 500 milioane lei.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice este un program ce și-a dovedit utilitatea și pe care îl vom continua. Cât mai curând vom lansa a doua sesiune pentru autoritățile și instituțiile publice, scop în care am prevăzut 1,4 miliarde euro din Planul Național de Redresare și Reziliență.

Spitale, școli, blocuri de locuit, instituții publice consolidate și modernizate prin ”Valul Renovării”

În acest an, am operaționalizat Programul ”Valul Renovării”, cu un buget total de peste 5,5 miliarde de euro, din Planul Național de Redresare și Reziliență.

Au fost semnate deja contracte cu o finanțare de aproape 2,5 miliarde de lei, prin care, asemenea întregului program, vor fi susținute investiții pentru renovarea și creșterea eficienței energetice a unor unități medicale, de învățământ, blocuri de locuit, instituții publice.

Banii vor fi utilizați și pentru a pune în siguranță spitale, școli și locuințe, în cazul unor cutremure. Maternitatea Bucur din Capitală și cea din cadrul Spitalului Județean de Urgență din Slatina, două dintre instituțiile medicale cu rezonanță, vor fi consolidate și puse în siguranță mulțumită fondurilor europene de care beneficiem, prin PNRR. Acestea se adaugă alte spitale, școli, clădiri publice și primării, care primesc fonduri europene pentru a deveni mai sigure pentru pacienții care le trec pragul, pentru copiii care învață în acele unități de învățământ, pentru cetățenii care au nevoie de servicii publice.

În total, autoritățile locale au depus 3.245 de cereri de finanțare, din care 718 au fost aprobate.

De asemenea, sunt avute în vedere investiții în sumă de 50 de milioane de euro pentru eficiența energetică și energia din surse regenerabile în sectorul rezidențial și al clădirilor. Investiția va fi implementată ca o contribuție la InvestEU din partea Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD).

Fondul local – instrument de finanțare pentru sisteme inteligente de management local

În cadrul celor două apeluri de proiecte, pentru Fondul Local s-au primit 6.095 de cereri, în valoare de peste 3,65 de miliarde de euro. Au fost aprobate, până în prezent, 2.556 proiecte, în valoare totală de 7,3 miliarde de lei, pentru realizarea de sisteme inteligente de management local, piste pentru biciclete, achiziționarea de mijloace de transport electrice și stații de reîncărcare pentru autovehicule electrice, construirea de locuințe pentru tineri și de servicii pentru specialiști, precum și realizarea documentațiilor de amenajarea teritoriului și planificarea urbană.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Primele contracte de finanțare pentru Fondul local au fost deja semnate și au în vedere amenajarea teritoriului și planificarea urbană.

Proiecte pentru creșterea performanței energetice a blocurilor finanțate de la bugetul de stat

În paralel, prin Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, derulăm patru programe naționale multianuale cu finanțare de la bugetul de stat, prin care sunt incluse la finanțare 416 obiective de investiții, pentru creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe.

Sunt, de asemenea, în implementare, investiții susținute prin Programul Operațional Regional (POR), în valoare de 900 de milioane de euro. Până în prezent, prin acest program european au fost reabilitate 904 blocuri de locuințe.

2. România este o țară sigură pentru cetățeni și economie și partener internațional cu o contribuție remarcabilă

România a răspuns ferm și multidimensional în sprijinul Ucrainei și al cetățenilor ucraineni, incluzând acțiuni pe multiple planuri și sprijin pentru Republica Moldova, ca stat din vecinătatea Alianței Nord-Atlantice și a Uniunii Europene

Pe lângă acțiunile care au vizat gestionarea fluxurilor de refugiați din zona de conflict, cele de sprijin sanitar, de integrare și acces pe piața muncii și la educație a cetățenilor ucraineni care au decis să rămână în România, Guvernul, ministerele și instituțiile subordonate au luat măsuri pentru a spori capacitatea de trecere la frontieră între Ucraina, Republica Moldova și România și pentru dezvoltarea elementelor de infrastructură, cu accent pe partea de infrastructură și funcționare a portului Constanța, cel mai mare port de la Marea Neagră, deosebit de important în ceea ce privește asigurarea exportului de cereale din Ucraina și pentru transportul de bunuri și mijloace dinspre portul Constanța către Ucraina.

Ca stat al Uniunii Europene și al NATO cu cea mai lungă graniță cu Ucraina, România acționează cu toată responsabilitatea în sprijinul Ucrainei și al cetățenilor ucraineni. Acest sprijin este important pentru atingerea obiectivului major de a proteja securitatea, prosperitatea și interesele României și ale cetățenilor români. Încă din primele zile de la declanșarea crizei de securitate și umanitare provocată de invazia rusă în Ucraina, autoritățile române au acționat unitar, coordonat, în deplină solidaritate cu poporul ucrainean, pentru a acorda asistență de urgență, dar și pe toate celelalte dimensiuni

GUVERNUL ROMÂNIEI

relevante, de natură umanitară, politico-diplomatică, economică, financiară sau sectorială, precum și pentru promovarea aplicării instrumentelor dreptului internațional.

Toate acestea au crescut exponențial profilul internațional al României.

În cadrul contactelor la nivel bilateral, care au inclus și întrevederi la nivel de prim-miniștri, printre problemele abordate s-au numărat și cele legate de drepturile și interesele comunităților de români din Ucraina și cele ale etnicilor ucraineni din România.

Siguranță militară

Pe dimensiunea de apărare, ultimul an de guvernare a fost marcat de schimbările fundamentale produse în planul securității regionale ca urmare a atitudinii Federației Ruse și a agresiunii militare ilegale, neprovocate și nejustificate asupra Ucrainei, cu impact major asupra cadrului de securitate în zona Mării Negre și, în consecință, cu potențiala afectare a intereselor strategice ale României, Alianței Nord-Atlantice și ale Uniunii Europene în regiune.

Creșterea rezilienței naționale și colective reprezintă o bază esențială pentru descurajare și apărare, cu scopul de a ne îmbunătăți capacitatea de răspuns și rezistență - un element central al activității Alianței Nord Atlantice, vital în eforturile de a proteja societățile aliate, populațiile și valorile comune, în contextul evoluțiilor îngrijorătoare actuale și complexității amenințării.

România rămâne pe deplin angajată în îndeplinirea tuturor obligațiilor care îi revin și vom continua să fim un contribuitor responsabil și activ la promovarea securității și stabilității euroatlantice, eforturile fiind concentrate pe următoarele linii de acțiune:

- a) **Consolidarea apărării și descurajării** – eforturile s-au concentrat pe consolidarea profilului României în cadrul NATO, ca pilon de securitate și stabilitate în regiune, și pe întărirea apărării și asigurării securității în regiunea Mării Negre.
 - Pe baza deciziilor de la Summit-ul extraordinar al NATO din 24 martie 2022, la Summit-ul NATO de la Madrid a fost adoptat un pachet consistent de decizii care sporesc eficiența NATO din perspectivă politică, militară, funcțională și tehnologică și prezintă o importanță deosebită pentru securitatea României, în actualul context de securitate, obiectivele naționale vizate de România fiind realizate în totalitate.
 - A fost creat și operaționalizat Grupul de luptă condus de Franța, la care contribuie și contingente de militari din Țările de jos și Belgia, începând cu data de 1 mai 2022, ceea ce reprezintă o materializare a deciziilor Summit-ului NATO de la Madrid și o dovadă concretă a solidarității și unității Alianței Nord-

GUVERNUL ROMÂNIEI

Atlantice. Operaționalizarea Grupului aliat de Luptă din România va continua gradual, în trei etape distincte, și va implica o creștere a efectivelor și tehnicii în raport cu dezvoltarea infrastructurii necesare în Centrul Național Întrunit GETICA de la Cincu. Începând cu 1 iulie a.c., Franța a început dislocarea efectivelor necesare, care au fost consolidate prin desfășurările de unități mecanizate și de blindate în noiembrie a.c.

- În paralel, efortul național s-a concentrat pe menținerea elementelor stabilite în planul asigurării nivelului operațional și pe maturizarea proiectelor multinaționale NATO de pe teritoriul național (ex: Unitatea de integrare a forțelor NATO/NFIU, Brigada Multinațională Sud-Est/MNBDE-SE, Comandamentul Diviziei Multinaționale Sud-Est/MND-SE HQ, Comandamentul Multinațional de nivel Corp Sud-Est/MNC-SE HQ).
- A fost continuată prezența în toate operațiile și misiunile militare ale UE și a fost întărit rolul României în cadrul acestora, în special în zonele de interes strategic pentru țara noastră. Începând cu februarie 2022, România a dislocat o companie ca parte a Rezervei Intermediare a Operației EUFOR Althea din Bosnia și Herțegovina, în contextul activării acesteia. De asemenea, în luna octombrie, România a decis dislocarea permanentă a unei companii în teatrul de operații din Bosnia și Herțegovina, contribuind substanțial la consolidarea profilului operațional al României în cadrul operației EUFOR Althea și a rolului său de furnizor regional de securitate.
- Pe dimensiunea capabilităților militare, prioritară a fost implementarea inițiativei PESCO, prin participarea activă la cele 17 proiecte de cooperare, dintre care două coordonate de România: Rețeaua de centre de scafandri a UE (EUNDC) și Poligonul de instruire pentru apărarea CBRN (CBRND TR).
- Au continuat eforturile de conectare a entităților din România la proiecte de dezvoltare a capabilităților militare care beneficiază de finanțare externă, prin Fondul European de Apărare (EDF). De asemenea, au fost urgentate demersurile privind adoptarea unui proiect de act normativ care să reglementeze responsabilitățile instituțiilor publice privind susținerea proiectelor EDF la nivel național și să vină în sprijinul industriei de apărare și a structurilor de cercetare-dezvoltare-inovare interesate de conectarea la oportunitățile EDF.
- Adicional eforturilor aliate și europene, o atenție deosebită cu rezultate concrete a fost acordată și consolidării Parteneriatului Strategic cu SUA pe dimensiunea apărării, inclusiv din perspectiva suplimentării prezenței forțelor SUA în România, pe fondul anunțurilor președintelui SUA, în marja Summit-urilor

GUVERNUL ROMÂNIEI

NATO din 24 martie a.c. de la Bruxelles și din 29-30 iunie a.c. de la Madrid, privind consolidarea posturii SUA în Europa. Cooperarea în domeniul apărării și al discuțiilor la nivel politico-militar a avut o evoluție ascendentă, cu accent pe situația de securitate din regiunea Mării Negre, în contextul războiului din Ucraina și al sprijinului României pentru Ucraina, în cadrul Grupului de Contact pentru Ucraina.

- A continuat procesul de implementare a liniilor de efort din cadrul Foii de parcurs în domeniul apărării România-SUA pentru perioada 2020-2030 și a fost evaluat progresul de etapă în cadrul reuniunii Grupului de Nivel Înalt în Domeniul Apărării, din luna mai 2022.
- Pe reperul dislocărilor în România, a fost consolidată prezența forțelor SUA, pe fondul deciziilor aliate din cadrul celor trei Summit-uri NATO din acest an și a deciziilor Administrației de la Washington. Forțelor SUA prezente în România înaintea declanșării conflictului din Ucraina li s-au adăugat o serie de capacități terestre prin dislocarea, începând cu luna februarie a.c., a unui batalion Stryker, aparținând Regimentului 2 Cavalerie al SUA, și a elementelor Diviziei 101 Aeropurtate Screaming Eagles și a 2nd Brigade Combat Team, începând cu luna octombrie a.c.
- În planul asigurării infrastructurii militare necesare funcționării forțelor SUA în România, au fost asigurate resursele necesare în vederea modernizării infrastructurilor bazelor militare, în special Bazele Aeriene de la Mihail Kogălniceanu și Câmpia Turzii și facilitățile de instruire de la Babadag și Cincu, în scopul adaptării acestora la noile misiuni și capacități aliate.

b) Dezvoltarea capacităților, conform programului actualizat "Armata României 2040" și a Planului de Înzestrare a Armatei României (PIAR)

- Acțiunile destinate creșterii eforturilor de apărare, ca urmare a crizei declanșate de agresiunea militară și invaziei forțelor armate ale Federației Ruse în Ucraina, sunt susținute prin dezvoltarea capacităților și ridicarea nivelului de înzestrare a Armatei Române, perspectivă în sprijinul căreia vine și decizia CSAȚ din martie a.c., care prevede creșterea alocării bugetare pentru apărare de la 2% la 2,5% din PIB, în spiritul solidarității aliate;
- A fost semnat contractul de achiziție a 32 de avioane F-16 de la Guvernul Norvegiei;

GUVERNUL ROMÂNIEI

- Se află în diferite stadii de derulare procedurile de atribuire a acordurilor-cadru sau, după caz, a contractelor de furnizare pentru echipamente tactic-operative și de apărare aeriană;
- Au fost elaborate proiectele de acte normative (legi sau hotărâri de guvern) aferente unor programe de înzestrare, cu valoare de peste 100 milioane de euro, pentru care s-a obținut aprobarea Parlamentului României, proiecte care sunt în diferite stadii de avizare;
- A fost realizată recepția unor echipamente aferente sistemelor HIMARS, în valoare de 111,7 milioane dolari.

Asistență umanitară de urgență pentru refugiații din Ucraina

Prin consistența și prin promptitudinea sa, modul în care România a gestionat criza refugiaților din Ucraina este perceput ca un model de bună practică la nivelul Uniunii Europene:

- De la debutul conflictului, prin toate punctele de trecere a frontierei au intrat în țară peste 2,8 milioane de cetățeni ucraineni, aproximativ 3% dintre aceștia aflându-se încă pe teritoriul României.
- Pentru asigurarea protecției și acordarea de sprijin cetățenilor ucraineni, au fost operaționalizate 15 tabere mobile pentru sinistrați, în 8 județe, cu o capacitate totală de cazare de 2.191 de locuri, din care, la data de 31.10.2022, erau ocupate 169. De la momentul operaționalizării centrelor, în cadrul acestora a fost acordată asistență unui număr de 1.863.277 de persoane.
- La nivel național, sunt operaționalizate 1.526 de centre de refugiați coordonate de către autoritățile publice locale sau de către societatea civilă, cu o capacitate totală de cazare de 53.903 de locuri, din care, la data de 31.10.2022, erau ocupate 7.537.
- De la operaționalizarea sa, în luna martie, până la sfârșitul lunii octombrie, HUB-ul internațional umanitar de la Suceava, de la granița cu Ucraina, a fost tranzitat de 56 de transporturi umanitare, constând în 269 de autocamioane.
- Sprijinul pentru refugiații din Ucraina a mai inclus, printre altele, înființarea de tabere mobile în județele din zonele de frontieră, acces gratuit la servicii medicale și la învățământ, proiect de screening - în 10 județe de la granița cu Ucraina - pentru depistarea activă a tuberculozei, acces pe piața muncii și facilități la transportul public;
- O parte dintre măsurile luate în plan social au avut în atenție copiii și persoanele cu dizabilități provenite din zona de conflict;

GUVERNUL ROMÂNIEI

- Au fost organizate coridoare verzi pentru preluarea directă, pe cale rutieră și feroviară, a refugiaților ucraineni din Republica Moldova și transportarea lor în România, unde li s-a acordat asistența necesară;
- Acțiuni de colectare de medicamente și transmiterea lor către Ucraina;
- România a fost primul stat din Uniunea Europeană care a realizat un plan de integrare a cetățenilor sosiți din Ucraina;
- De asemenea, Guvernul a lansat inițiativa creării primei platforme europene de dialog la nivel înalt în domeniul integrării refugiaților din Ucraina.

Transfer de mărfuri

România a avut un rol esențial pentru relansarea exporturilor de materii prime și cereale din Ucraina și pentru stabilizarea fluxurilor agroalimentare la nivel european și global, perturbate de agresiunea Federației Ruse asupra Ucrainei.

Încă de la începutul conflictului militar din Ucraina, România a pus la dispoziție toată capacitatea disponibilă a stațiilor feroviare de frontieră în relația cu Ucraina și Republica Moldova. Au fost luate măsuri pentru a crește capacitatea de transport prin redeschiderea unor linii închise anterior și prin asigurarea personalului și boghiurilor de schimb în stațiile de transpunere de pe teritoriul României.

- Prin infrastructura din România, feroviară, rutieră, prin porturile de la Constanța și Galați, au fost exportate de la izbucnirea războiului peste 8.4 milioane tone de cereale și alte produse agricole din Ucraina.
- Pentru a face față fluxului crescut de tranzit pe calea ferată au fost efectuate reparații la infrastructura feroviară, în scopul fluidizării traficului feroviar transfrontalier pe relația directă Teresva - Câmpulung la Tisa - Sighetu Marmăției - Bocicoi - Valea Vișeuului – Berlibas. În prezent, sunt în curs de derulare reparațiile pe linia cu ecartament larg Câmpulung la Tisa - Sighetu Marmăției, respectiv Sighetu Marmăției - Valea Vișeuului (ecartament mixt), lucrări care se estimează că vor fi finalizate până la sfârșitul acestui an.
- Au fost efectuate lucrări pentru creșterea capacității de transport feroviar de călători și de marfă atât în punctele de frontieră de la granița cu Ucraina (Valea Vișeuului, Halmeu și Vicșani), cât și în cele de la granița cu Republica Moldova (Cristești Jijia, Socola, Fălciu și Galați Largă), în scopul reluării traficului feroviar pe linii CF (ecartament larg/ecartament normal) închise cu ani în urmă, dar și pentru îmbunătățirea condițiilor de tranzitare și de manevră pe liniile din stațiile de cale ferată.

GUVERNUL ROMÂNIEI

- Sunt în curs de desfășurare lucrări pentru sporirea capacității feroviare a Portului Constanța, prin redeschiderea a 99 linii (43 km și 126 aparate de cale), în acest scop fiind alocate 200 milioane lei din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului; termenul pentru finalizarea reparațiilor pe primele 35 linii este 15 decembrie 2022;
- A fost redeschis, după 15 ani de nefuncționare, punctul feroviar de frontieră Câmpulung la Tisa, de la granița cu Ucraina;
- A fost redeschis punctul de trecere a Frontierei Vicovu de Sus - Krasnoilsk în regim de trafic internațional la granița cu Ucraina, inclusiv pentru autobuze, autocare și vehicule transport marfă, cu program de funcționare permanent; Este primul punct de trecere a frontierei deschis între Ucraina și un stat membru al Uniunii Europene de la declanșarea agresiunii ruse asupra Ucrainei;
- Operaționalizarea acestor puncte de tranzit are loc în baza cooperării bilaterale și are o contribuție majoră la funcționarea culoarelor de solidaritate UE-Ucraina, instituite în luna mai a.c., inițiativă susținută și de România și pentru care Uniunea Europeană a mobilizat 1 miliard de euro, pentru a crește securitate alimentară la nivel mondial și a asigura o serie de resurse vitale pentru economia Ucrainei.

Prevenirea și combaterea traficului de persoane

România a demonstrat că poate asigura condițiile asumate privind condițiile de tranzit de călători și de mărfuri prin punctele de trecere a frontierei inclusiv în condițiile creșterii tranzitului transfrontalier. Raportul anual privind Traficul de Persoane la nivel mondial - TIP Report 2022, publicat de Biroul pentru Monitorizarea și Combaterea Traficului de Persoane din cadrul Departamentului de Stat al SUA, menționează faptul că România a demonstrat o creștere generală a eforturilor, în comparație cu perioada de raportare anterioară, țara noastră fiind astfel trecută la pilonul 2, după ce, în perioada 2019 - 2021, s-a aflat pe lista de supraveghere.

Condiții de trecere a frontierei, conforme aquis-ului Schengen

Pentru România, securitatea și stabilitatea europeană, protejarea frontierelor externe și gestionarea migrației sunt priorități absolute, pentru care alocăm resurse importante.

- În ceea ce privește zona de frontieră, se promovează echilibrul între derularea fluentă a traficului transfrontalier și securizarea frontierei, prin efortul concertat al tuturor autorităților cu responsabilități, constând, în special, în asigurarea unor echipamente de control performante în punctele de trecere a frontierei, dezvoltarea sistemului național de supraveghere, în acord cu evoluția tehnologică și noile provocări privind modalitățile de

GUVERNUL ROMÂNIEI

săvârșire a infracțiunilor transfrontaliere, implementarea la timp și eficientă a noilor sisteme de informații la scară largă și cooperarea cu autoritățile similare ale statelor vecine.

- România, prin structurile MAI, a sprijinit activ consolidarea frontierei externe, precum și a Spațiului Schengen, inclusiv prin adoptarea unor măsuri și instrumente care să conducă la securitatea internă a UE, precum implementarea de tehnologii moderne cu privire la supravegherea frontierelor, controlul acestora și interoperabilitate.

Demersuri în plan diplomatic pentru susținerea Ucrainei:

Acțiunile în plan diplomatic au vizat următoarele direcții:

1. Sanționarea fermă a Federației Ruse și izolarea acesteia pe plan internațional

- Prin acțiunile și inițiativele demarate de la nivelul Ministerului Afacerilor Externe, România a fost constant parte activă a demersurilor diplomatice la nivel multilateral pentru sprijinirea Ucrainei și condamnarea agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, inclusiv la nivelul Consiliului de Securitate și al Adunării Generale ale Organizației Națiunilor Unite, și a acordat acces instituțiilor ONU, precum Programul Alimentar Mondial, pentru facilitarea distribuirii de ajutor umanitar Ucrainei;
- România a susținut toate rezoluțiile promovate în Consiliul de Securitate și în Adunarea Generală ONU pentru condamnarea agresiunii ruse și pentru izolarea internațională a Rusiei. De asemenea, România a condamnat în termenii cei mai fermi așa-zisele referendumuri din cele patru regiuni ucrainene ocupate de forțele ruse și, ulterior, semnarea așa-ziselor acorduri de intrare a regiunilor respective în componența Federației Ruse;

2. Acordarea de sprijin politico-diplomatic Ucrainei prin organizațiile internaționale din care România face parte

- Cele 9 luni care au trecut de la declanșarea invaziei militare ruse în Ucraina au însemnat, în plan diplomatic, pentru România, o linie de acțiune susținută în sprijinul obținerii de către Ucraina a statutului de stat candidat la Uniunea Europeană, alături de Republica Moldova. Obiectivul a fost atins în luna iunie a acestui an - Ucraina și Republica Moldova primind oficial statutul de țări candidate la Uniune, iar România a fost, în mod tradițional, unul dintre cei mai fermi susținători ai agendei europene a celor două state vecine;

3. Combaterea dezinformării:

GUVERNUL ROMÂNIEI

- Reacții prompte la nivel guvernamental prin care au fost respinse alegațiile propagandistice și de dezinformare ale Moscovei de susținere a propriilor teze, în raport cu agenda de politică externă a României, privind Ucraina și Republica Moldova.

Sprijin constant pentru Republica Moldova pentru contracararea efectelor agresiunii ruse în Ucraina

România sprijină Republica Moldova în baza relației bilaterale și ca stat din vecinătatea Alianței Nord-Atlantice și a Uniunii Europene, pentru a ajuta țara vecină să contracareze efectele agresiunii ruse asupra Ucrainei:

- România livrează, în regim de urgență, energie Republicii Moldova în limita capacității de interconectare, pentru a compensa deficitul energetic al țării vecine apărut ca efect al războiului din Ucraina și al distrugerii unor capacități ucrainene de producere a energiei electrice;
- Ajutor aprobat de Guvern constând în furnizarea de păcură și 130 de mii metri cubi de lemne de foc, la solicitarea Republicii Moldova;
- Cooperare în gestionarea și fluidizarea fluxurilor de refugiați din Ucraina care au tranzitat punctele de trecere a frontierei dintre România și Republica Moldova.

3. Sprijinul pentru mediul de afaceri, soluția consolidării economiei și menținerii locurilor de muncă

Echipa guvernamentală a luat decizii corecte și la timp pentru a proteja economia, a susține antreprenorii români și investitorii străini.

Intervenția responsabilă a Guvernului se reflectă astăzi în progresul economiei și continuarea trendului de creștere, dezvoltarea investițiilor, majorarea numărului de firme nou deschise și menținerea locurilor de muncă. Atitudinea pro-business va fi reflectată și în bugetul pentru anul viitor, primul asemenea document construit pe programe și politici, care va finanța măsuri de susținere economică și inițiative sociale, în condițiile respectării elementelor de echilibru macroeconomic.

România este stabilă macroeconomic

Economia României își consolidează ritmul de creștere. Potrivit datelor publicate recent de Institutul Național de Statistică, creșterea de 4% pe seria brută și de 4,7% pe seria ajustată sezonier a Produsului Intern Brut, în trimestrul III al acestui an, față de aceeași

GUVERNUL ROMÂNIEI

perioadă a anului trecut, contribuie la dinamica înregistrată în primele nouă luni, când economia României a crescut, comparativ cu perioada similară din 2021, cu 5% pe seria brută și cu 4,3% pe seria ajustată sezonier.

Se adaugă creșterea importantă a cifrei de afaceri din industrie și numărul tot mai mare al firmelor cu capital străin nou deschise în țara noastră, toate acestea reprezentând confirmarea faptului că, prin măsuri adecvate, Guvernul a reușit să compenseze efectele instabilității generate de războiul din apropierea granițelor.

Veniturile bugetului general consolidat continuă tendința de creștere, iar deficitul bugetar este în scădere. Continuarea consolidării fiscale graduale va permite atingerea țintei de deficit prevăzută de regulamentele europene până la sfârșitul anului 2024 și se realizează în condițiile unui echilibru între necesitatea de ajustare fiscală și nevoia de sprijinire a recuperării economice, a sistemului de sănătate, a infrastructurii, a schimbărilor climatice și digitalizării, care rămân prioritare. Sumele rambursate de Uniunea Europeană în contul plăților efectuate și donații au totalizat 26,67 mld. lei în primele nouă luni ale anului, în creștere cu 40,4% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Sunt rezultate concrete ce descriu situația economiei românești și evoluția pozitivă.

Partener onest pentru mediul de afaceri

Guvernul a promovat măsuri coerente și responsabile, printr-un mix de politici economice, fiscal-bugetare pentru creșterea rezilienței economice.

A fost menținută cota unică de impozitare de 16%, nu au fost crescute taxe și nu au fost introduse altele noi.

Consultările permanente ale Guvernului cu mediul de afaceri au condus la soluții de adaptare a legislației fiscale pentru a răspunde așteptărilor mediului de afaceri și contextului socio-economic.

Deschiderea Guvernului pentru dialogul cu mediul de afaceri este concretizată și prin constituirea Agenției Române pentru Investiții Străine și Promovarea Exporturilor. Această structură va funcționa direct în subordinea Guvernului și coordonarea prim-ministrului, ca punct central care să asigure comunicarea cu comunitatea de business din România și cu toți investitorii care doresc să dezvolte proiecte în țara noastră.

”Sprijin pentru România” și ajutor de stat pentru proiecte de investiții

Pachetul de măsuri ”Sprijin pentru România”, în valoare de 17,3 miliarde de lei, orientat în proporție de 60% către susținerea economiei, este tot un rezultat al colaborării echipei guvernamentale cu mediul de business.

Între primele măsuri operaționalizate din acest pachet este deblocarea schemei de ajutor de stat pentru stimularea investițiilor cu impact major în economie (instituită prin HG

GUVERNUL ROMÂNIEI

807/2014), într-o formulă dezvoltată și care răspunde solicitărilor mediului de afaceri. Bugetul disponibil se ridică la cca. 2,250 miliarde lei.

În perioada noiembrie 2021-noiembrie 2022, în baza acestei scheme de ajutor de stat au fost aprobate spre finanțare 51 proiecte de investiții, în valoare totală de aproximativ 4,76 miliarde lei. Aceste proiecte generează contribuții directe la dezvoltarea regională prin plata de taxe și impozite de 2 miliarde lei.

De asemenea, a continuat implementarea schemei de ajutor de stat pentru sprijinirea investițiilor care promovează dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă (instituită prin H.G. nr. 332/2014). În perioada noiembrie 2021-noiembrie 2022, în baza acestei scheme de ajutor de stat, au fost aprobate spre finanțare 15 proiecte de investiții, în valoare totală de aproximativ 1,54 miliarde lei, care generează un număr de peste 16.634 noi locuri de muncă. Aceste proiecte generează contribuții directe la dezvoltarea regională prin plata de taxe și impozite de 1,9 miliarde lei.

Pentru susținerea sectoarelor economice, au fost lansate scheme de ajutor pentru industrie: o schemă de ajutor pentru industria prelucrătoare (300 milioane de euro), schemă de minimis (10 milioane de euro) pentru companiile care implementează proiecte prin care valorifică și reciclează deșeurile și o schemă de ajutor pentru creșterea competitivității (8 milioane de euro).

Neimpozitarea creșterii voluntare a salariului minim cu 200 de lei, măsură cuprinsă tot în Programul guvernamental "Sprijin pentru România", se aplică începând cu 1 iunie 2022. De asemenea, a fost extinsă aplicarea restructurării financiare și a fost prelungită taxarea inversă, în vederea combaterii fraudei în domeniul TVA, până la 31 decembrie 2026. Măsura este necesară pentru creșterea colectării TVA prin prevenirea și combaterea evaziunii fiscale.

Transportatorii și distribuitorii din domeniul rutier sunt sprijiniți să compenseze creșterea prețului la combustibili, pentru a prelua din presiunea generată de majorarea prețurilor la benzină și motorină.

Garanții guvernamentale pentru acces la finanțare

În ultimul an au fost puse în aplicare mai multe mecanisme pentru a asigura lichidități mediului de afaceri și a crește accesul la finanțare.

În contextul pandemiei de COVID-19, în conformitate cu cadrul temporar al Comisiei UE pentru măsurile de ajutor de stat pentru sprijinirea economiei, prin intermediul Eximbank, au fost puse în practică măsuri de sprijin pentru companii mari și întreprinderi mici și mijlocii cu cifra de afaceri peste 20 milioane de lei. Au fost acordate, în numele și în contul statului, garanții în proporție de maxim 90% pentru credite noi sau deja acordate

GUVERNUL ROMÂNIEI

de bănci comerciale și finanțări cu componentă de ajutor de stat. Valoarea totală a facilităților de finanțare și garantare acordate pe întreaga durată a schemei este de 3,53 mld. lei.

În contextul crizei economice generate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, avem în vedere utilizarea sumelor disponibile rămase ca urmare a încheierii mecanismului de sprijin utilizat în perioada pandemiei.

Obiectiv asumat prin Programul de Guvernare, accesul firmelor la finanțare este sprijinit și prin patru programe de garantare în domenii prioritare pentru economia românească (O.U.G. nr. 24/2022)

- IMM PROD – pentru industrializarea economiei,
- RURAL INVEST - pentru finanțarea afacerilor din mediul rural,
- GARANT CONSTRUCT - pentru sectorul construcțiilor,
- INNOVATION - pentru invenții și inovații.

Companiile beneficiază de scheme de ajutor de stat, în baza cărora se vor acorda garanții și granturi.

Ajutorul de stat acoperă maximum 90% din creditele bancare acordate pentru investiții și/sau pentru susținerea activității curente, precum și un grant compus din o componentă nerambursabilă de maximum 10% din valoarea finanțării garantate, comisioane de administrare și de risc și, parțial, costul aferent dobânzilor.

Plafonul total al garanțiilor acordate în cadrul celor patru programe este de 7,5 miliarde lei. Schema de ajutor de stat aferentă programelor guvernamentale aprobate prin O.U.G. nr. 24/2022 a fost valabilă până la data de 30.06.2022.

De asemenea, prin schema de ajutor de stat IMM INVEST PLUS și componentele acesteia - IMM INVEST ROMÂNIA, AGRO IMM INVEST, IMM PROD, GARANT CONSTRUCT, INNOVATION și RURAL INVEST - s-a instituit un mecanism de garantare, în baza căruia Ministerul Finanțelor este autorizat să acorde beneficiarilor ajutor de stat sub formă de garanții de stat (OUG nr. 99/2022)

Schema de ajutor de stat este elaborată în baza Cadrului temporar de criză, adoptat de Comisia Europeană în contextul invaziei Ucrainei de către Rusia, și este valabilă până la 31 decembrie 2022.

Plafonul de garanții pentru anul 2022, ce pot fi acordate în cadrul Programului IMM INVEST PLUS pentru cele șase componente, se ridică la suma de 17,75 mld. lei (4 mld. EUR), iar bugetul Schemei de ajutor de stat este de 1,93 mld. lei.

Este operaționalizat IMM INVEST ROMÂNIA, un program de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și a întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie, care are ca obiectiv acordarea de facilități de garantare de către stat pentru creditele

GUVERNUL ROMÂNIEI

acordate de instituțiile de credit întreprinderilor mici și mijlocii și întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie. Plafonul garanțiilor de stat pentru anul 2022 este 6,5 mld. Lei. De asemenea, AGRO IMM INVEST este un program de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și a întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie din domeniul agriculturii, pescuitului, acvaculturii și sectorului alimentar, care are ca obiectiv acordarea de facilități de garantare de către stat pentru creditele acordate acestor tipuri de întreprinderi. Plafonul garanțiilor de stat pentru anul 2022 este de 2,6 mld. Lei.

Digitalizare, cercetare, inovare pentru o creștere economică sustenabilă a României

Cercetarea, inovarea și digitalizarea sunt principalele instrumente ale modelului de creștere economică în România. Pe drumul ferm asumat la nivel guvernamental printr-o serie de proiecte, s-au pus bazele transformării digitale a României, creșterii calității vieții și dezvoltării economiei. Seria de proiecte lansate sau aflate în pregătire la Ministerul Cercetării vizează creșterea inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii și consolidarea pieței interne cu întreprinderi mai puternice.

Menționăm următoarele programe:

- Digitalizarea IMM-urilor prin PNRR - 347,50 milioane euro pentru un număr anticipat de 5492 de beneficiari; Sprijinul va fi acordat IMM-urilor pentru competențe avansate în tehnologii emergente, precum Internet of things; Big data; Cloud technologies; Învățarea automată; Inteligența artificială; Automatizarea proceselor robotice; Blockchain; Cyber-Physical Systems; Additive manufacturing. Programul se va derula în perioada septembrie 2022 - decembrie 2025.
- Cloud-ul guvernamental – adoptarea ordonanței de urgență de către guvern și semnarea contractului de finanțare pentru implementarea investiției, angajamente din PNRR îndeplinite la timp. Asumată prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) ca pilon fundamental al accelerării transformării digitale a administrației românești, Platforma de Cloud Guvernamental va reuni proiecte aflate deja în implementare din domeniul e-guvernării, asigurând un cadru legal pentru stabilirea unei modalități unitare privind dezvoltarea sistemelor informatice la nivelul autorităților și instituțiilor publice.
- Au fost adoptate Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă (SNCISI) 2022-2027 și Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027 (PNCI IV), în valoare de 60 de miliarde de lei. Noile documente setează viziunea pentru sistemul de cercetare-inovare românesc în orizontul 2030 și exprimă opțiunea fermă de a recunoaște și susține excelența, de a

GUVERNUL ROMÂNIEI

recompensa performanța, de a stimula dezvoltarea colaborării între mediul public și cel privat. Este primul plan național care integrează toate instrumentele de finanțare pentru cercetarea românească, cu focus pe transferul tehnologic și pentru stimularea parteneriatelor între institute naționale de cercetare, între organizațiile de cercetare și mediul privat românesc, precum și pentru stimularea parteneriatelor internaționale prin care entitățile de cercetare românești pot accesa fonduri disponibile prin programele Orizont Europa.

- S-a decis înființarea Oficiului Român pentru Știință și Tehnologie din SUA, cu birou de reprezentare în San Francisco, începând cu 2023, cu accent pe potențarea schimburilor academice și zona de antreprenariat, inovare, cercetare.
- Se constituie Comitetul Român pentru Inteligență Artificială în România, care va funcționa ca un cadru-umbrelă ce va conecta marii specialiști pe care România îi are în inteligență artificială, în machine learning, la marile universități, laboratoare de cercetare, companii din întreaga lume cu mediul academic de cercetare inteligență artificială de acasă.

Bani naționali și europeni pentru fermieri și sectorul agricol

Mai multe măsuri guvernamentale au fost și continuă să fie orientate către susținerea agriculturii, sector cu importantă contribuție în economia românească, și către sprijinirea fermierilor care se confruntă cu probleme din cauza efectelor generate de agresiunea rusă din Ucraina și a secetei.

Guvernul a aprobat Programul național de reabilitare a infrastructurii principale de irigații din România, în vederea adaptării agriculturii la schimbările climatice - suma destinată este de 1,5 miliarde euro, reprezentând fonduri de la bugetul național, alocate până în anul 2027. În sprijinul producătorilor agricoli ale căror culturi înființate în toamna anului trecut au fost afectate de secetă, Guvernul a stabilit alocarea de compensații acordate sub formă de grant financiar, în sumă de peste 365 de milioane de lei.

Prin Programul "Sprijin pentru România", investitorii în agricultură și industria alimentară beneficiază de 300 de milioane de euro pentru capital de lucru. Pentru protejarea locurilor de muncă în sectorul agricol, salariul minim a fost stabilit la 3.000 de lei lunar.

A fost demarat Programul Rural Invest, au primit finanțare programele pentru dezvoltarea piețelor locale, promovarea produselor românești, consolidarea fermelor de familie și alocarea subvențiilor pentru fermieri.

Ministerul Agriculturii va pune la dispoziția operatorilor din industria de fabricare a produselor de morărit, a uleiurilor, a produselor lactate și a preparatelor pentru hrana animalelor de fermă granturi de până la 500.000 de euro pentru a compensa creșterea

GUVERNUL ROMÂNIEI

costurilor legate de stocurile de materie primă, de transport, depozitare și procesare. Valoarea totală a programului este de 200 de milioane de euro.

Susținerea industriei alimentare, a sectoarelor zootehnic și vegetal, înseamnă și plata la timp a sprijinului financiar acordat din fonduri europene prin mai multe mecanisme de sprijin. Doar în perioada 16.10 - 04.11.2022, APIA a autorizat la plată suma de peste 1,1 miliarde euro, ceea ce înseamnă că până la sfârșitul anului circa 1,3 miliarde euro de la Uniunea Europeană vor ajunge în conturile celor 790.000 de beneficiari care au depus cereri pentru înființarea culturilor și creșterea animalelor.

Între programele derulate și acțiunile realizate menționăm și alocările din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) - 746,4 milioane euro, în primele 10 luni din 2022; din Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și bugetul național – 1,847 miliarde euro; programele de sprijin financiar pentru fermieri și procesatori - peste un miliard de euro; Programul antigrindină și de creștere a precipitațiilor; programe pentru zona montană.

Se adaugă următoarele programe de subvenție:

- Program sprijin cuplat pentru sectorul de creștere a vacilor de lapte, taurinelor de carne, bivolițelor de lapte, ovinelor/caprinelor și viermilor de mătase - 185 milioane euro în 2022
- Programul național apicol – 169 milioane lei (34 milioane euro), pentru perioada 2020-2022
- Program privind acordarea de Ajutoare naționale tranzitorii - 669 milioane lei
- Program privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru reducerea accizei la motorina utilizată în agricultură - 166 milioane euro
- Programul pentru școli al României - 562,8 milioane lei (113,7 milioane euro) în anul școlar 2022-2023
- Program de acordarea unor ajutoare pentru depozitarea privată a cărnii de porc - 373.000 lei

Programe de sprijin pentru sectorul HORECA și IMM-uri

De la începutul anului și până în prezent, Ministerului Antreprenoriatului și Turismului a finalizat plățile către toți aplicanții eligibili pentru cele patru măsuri concepute pentru susținerea mediului de afaceri în contextul pandemic COVID-19, respectiv (M1 – Microgranturi sesiunile 1 și 2, M2 – Granturi pentru Capital de Lucru și HoReCa 1). În total, au fost efectuate 66.600 de plăți, în valoare totală de peste 6,8 miliarde de lei.

De asemenea, sunt în curs de implementare alte trei programe (IMM AGRI-FOOD – Granturi pentru capital de lucru, Start-Up Nation – Pilonul I și II, Femeia Antreprenor).

GUVERNUL ROMÂNIEI

Pentru programele aflate în curs de implementare au fost transmise, în total, 37.448 de cereri de finanțare, cu un buget total de aproape 3 miliarde de lei.

Măsura HoReCa2, proiect aflat în lucru, va fi construită pe doi piloni. Primul pilon va compensa cheltuielile de exploatare din perioada 1 februarie – 31 decembrie 2022, prin aplicarea unui procent de 25% la diferența dintre valoarea cheltuielilor de exploatare aferente codului/codurilor CAEN finanțat/e și valoarea cheltuielilor cu energia electrică și/sau gazul. Cel de-al doilea pilon va compensa, în schimb, costul eligibil cu energia electrică și/sau gazul, în funcție de actuala creștere a costurilor, după o formulă de calcul specifică. Se estimează un număr de 10.000 de beneficiari și un buget în valoare de 300 milioane de euro, din fonduri europene.

Pentru susținerea sectorului HORECA, s-a reluat acordarea voucherelor de vacanță pentru angajații din sectorul bugetar, în cuantum de 1.450 lei, până la data de 31 decembrie 2026. S-a îmbunătățit procedura de clasificare a unităților de cazare deținute de persoane fizice, pentru a asigura concurență loială în piață și a fost modificată legislația pentru o mai bună protecție a turiștilor. În urma implementării proiectului de reducere a eroziunii costiere și reconstrucție a plajelor, a fost modificată și modalitatea de atribuire a noilor sectoare de plajă.

Menționăm și reforma Organizațiilor de Management al Destinațiilor (OMD), prin actualizarea legislației privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România și reluarea activității de promovare a destinației turistice România.

A fost aprobat Programul pentru dezvoltarea investițiilor în turism (Masterplanul investițiilor în turism), cu un buget alocat pentru anul 2022 de 96,4 milioane lei, din care s-a plătit suma de 42,3 milioane lei.

Au fost făcute progrese pentru promovare externă a României ca destinație de afaceri. Urmare a demersurilor reprezentanților economici externi, au fost identificate 36 proiecte de investiții cu șanse mari de relocare din Ucraina, Federația Rusă și Belarus în România (țările de proveniență ale investitorilor: SUA, Japonia, Germania, Elvetia, Cehia, Slovenia, Lituania, R.Moldova, Emiratele Arabe Unite, Azerbaidjan).

La nivel local, prin structura internă „InvestRomania”, a fost acordată asistență mai multor companii care au avut în vedere relocarea activității. În prezent, un număr de 4 companii sunt încă în analiză, iar o companie ce activează în domeniul producției echipamentelor pentru irigații în agricultură se află în proces de implementare în Chitila, județul Ilfov.

GUVERNUL ROMÂNIEI

4. Investițiile publice masive – motor al creșterii economice

Investițiile publice au constituit o preocupare constantă a guvernării și, tocmai de aceea, au reprezentat un pilon important al creșterii economice.

Progresele în infrastructură creează oportunități economice și sociale

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a gestionat cea mai consistentă sumă destinată investițiilor, cu fonduri provenind atât din programele europene, cât și de la bugetul de stat.

Pentru infrastructura rutieră, anul acesta avem în derulare 55 contracte de proiectare și execuție pentru 471 km, în valoare totală de peste 43,3 miliarde lei și tot anul acesta au fost semnate 9 contracte de proiectare și execuție pentru 194 km de infrastructură rutieră, în valoare de peste 12,3 miliarde lei.

Pentru transportul feroviar au fost semnate contracte de finanțare pentru 2 tronsoane de cale ferată, în valoare de peste 18 miliarde lei.

Totodată, se află în pregătire contractul de finanțare și au fost lansate licitațiile pentru execuția lucrărilor pentru linia București – Pitești, contract ce are o alocare de 746 de milioane lei.

Avem în diverse faze de contractare lucrări de ridicare a restricțiilor de viteză și restabilirea parametrilor tehnici pentru 420 km de cale ferată, valoare estimată a execuției lucrărilor fiind de 1,8 miliarde lei.

Transportul feroviar rămâne o alternativă viabilă. Cu finanțare europeană vom reuși să facem pasul decisiv spre transportul curat, mai puțin poluant. În acest sens, Guvernul a decis și, în unele situații, au început procedurile necesare pentru achiziționarea de rame electrice, rame electrice regionale și automotoare în tracțiune electrică pe bază de pile de combustie cu hydrogen.

În ceea ce privește transportul naval, au fost realizate lucrări în Portul Constanța, zona Midia, pe platforma multimodală Galați, în portul Isaccea, portul Brăila, Portul Bazin Docuri Galați, zona Cumpăna de pe malul stâng Canal Dunăre-Marea Neagră.

În ceea ce privește fondurile europene din POIM 2014 – 2020, în anul 2022 au fost autorizate la plată 854 milioane euro fonduri europene nerambursabile, pe baza cererilor transmise de beneficiarii proiectelor, iar alocarea totală este de 9.008 mld. lei în anul 2022.

În cazul procedurilor derulate de către Metrorex cu privire la obiectivele de investiții, pentru îmbunătățirea serviciilor de transport public de călători cu metroul pe Magistrala 2 - Berceni-Pipera s-a finalizat licitația pentru achiziția serviciilor de consultanță, asistență tehnică și supervizare lucrări și urmează reluarea licitației pentru

GUVERNUL ROMÂNIEI

lucrările de reabilitare cale de rulare. Valoarea estimată a contractului este de 523 milioane de lei.

Infrastructura pentru transportul aerian va beneficia de investiții consistente: modernizarea Aeroportului Internațional Henri Coandă București, Aeroportului Internațional Mihail Kogălniceanu Constanța, unde se vor face lucrări în valoare totală de peste 180 de milioane lei și Aeroportului Internațional Traian Vuia Timișoara, unde vor fi investiți peste 428 de milioane lei. În cursul acestei luni Guvernul, prin Ministerul Transporturilor, a semnat contracte de finanțare pentru modernizarea aeroporturilor internaționale din Craiova și Cluj-Napoca. Sunt investiții necesare pentru a crește siguranța pasagerilor și securitatea operațiunilor aeroportuare.

În ceea ce privește fondurile europene din POIM 2014 – 2020, în anul 2022 au fost autorizate la plată 854 milioane euro fonduri europene nerambursabile, pe baza cererilor transmise de beneficiarii proiectelor, iar alocarea totală este de 9.008 mld. lei în anul 2022.

În ceea ce privește investițiile viitoare, sunt în pregătire, pentru perioada 2021 – 2027, finanțări din fonduri nerambursabile în valoare de 5,8 miliarde euro fără TVA, prin cele trei mari programe, și anume:

- PNRR - 3,4 miliarde euro
- CEF (mecanismul pentru Interconectarea Europei) - 1,1 miliarde euro
- POT - 1,2 miliarde euro

Fonduri naționale și europene pentru dezvoltarea comunităților locale

Importante fonduri pentru investiții sunt gestionate la **Ministerul Dezvoltării**. Pentru Fondul Local au fost aprobate, până în prezent, peste 2.500 proiecte, în valoare totală de peste 7,3 miliarde lei, pentru realizarea de sisteme inteligente de management local, piste pentru biciclete, achiziționarea de mijloace de transport electrice și stații de reîncărcare pentru autovehicule electrice, construirea de locuințe pentru tineri și de servicii pentru specialiști, precum și realizarea documentațiilor de amenajarea teritoriului și planificarea urbană. Din acestea, au fost semnate 15 contracte de finanțare prin PNRR, în valoare totală de peste 11 milioane lei, care vizează amenajarea teritoriului și planificarea urbană.

În Programul Național de Investiții ”Anghel Saligny”, prin care se asigură serviciile de bază în localități (apa, rețeaua de canalizare și gaze) și se reabilitează drumurile și podurile și care beneficiază de un buget de 65,5 miliarde de lei, autoritățile au depus cereri în valoare totală de 137 miliarde de lei și au fost semnate deja primele 49 de contracte de finanțare.

În ceea ce privește obiectivele realizate prin Compania Națională de Investiții, aici se află în derulare 979 de obiective de investiții, a căror valoare totală depășește 11,5

GUVERNUL ROMÂNIEI

miliarde de lei. Din acestea, 163 obiective de investiții sunt finalizate pe parcursul anului 2022 (50 săli de sport, 6 bazine de înot, 5 complexuri sportive, o unitate sanitară, 2 fose septice, microstații de epurare, sisteme de alimentare cu apă și sisteme de canalizare, 49 lucrări în primă urgență, 2 obiective din infrastructura justiției, 6 alte tipuri de obiective, 3 săli de cinema, 36 așezăminte culturale și 3 unități de învățământ), iar 351 contracte de proiectare și execuție/execuție pentru obiective noi au fost semnate pe parcursul anului 2022 (25 așezăminte culturale, 6 bazine de înot, 48 complexuri sportive, 13 fose septice, microstații de epurare, sisteme de alimentare cu apă și sisteme de canalizare, 2 obiective din infrastructura de justiție, 67 lucrări în primă urgență, un patinoar artificial, o sală de cinema, 122 săli de sport, 21 unități sanitare, 17 unități și instituții de învățământ și 28 alte tipuri de obiective).

Cu finanțare prin PNRR, Guvernul a pregătit Programul Prima Conectare (Programul “Prima conectare la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare”), prin care sprijinim conectarea populației cu venituri mici la rețelele de alimentare cu apă și canalizare existente. Bugetul este de 168 milioane de euro, iar prin acest program peste 88.400 de gospodării vor fi conectate la aceste rețele.

De asemenea, au fost lansate în consultare publică primele doua ghiduri pentru Extinderea sistemelor de apă și canalizare în aglomerări mai mari de 2.000 de locuitori. Ca urmare a acestor investiții, 1.600 km de rețele de distribuție a apei și cel puțin 2.500 km de rețele de canalizare vor fi construite și operaționalizate în aglomerări cu peste 2.000 de locuitori, iar un total de cel puțin 12.900 de sisteme individuale sau alte sisteme corespunzătoare și cel puțin 400 km de rețele de canalizare, în total, vor fi construite și operaționalizate în aglomerările mai mici de 2.000 de locuitori, până în trimestrul doi din 2026.

Investiții pentru un mediu mai curat

Importante lucrări de investiții am început și în domeniul **protecției mediului**. Astfel, avem în derulare lucrări de protecție și reabilitare a plajelor din Eforie Nord și Eforie Sud, cu o finanțare ce depășește 600 milioane lei.

Contracte de peste 60 de milioane euro au fost semnate, în cadrul PNRR, cu Administrația Națională "Apele Române" (ANAR) pentru întreținerea și monitorizarea lucrărilor hidrotehnice existente, prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență prin echipamente performante sau de digitalizare și automatizare, reducerea semnificativă a riscului la inundații.

Tot de o finanțare prin PNRR, în valoare de 13 milioane euro, beneficiază și proiectul „Echipamente de monitorizare și control pentru Garda Națională de Mediu”, prin care se are în vedere dotarea cu noi echipamente, până la finele anului 2024, a celor 43 de Comisariate județene ale Gărzii de Mediu. Aceste echipamente vor fi folosite pentru

GUVERNUL ROMÂNIEI

activități de monitorizare și control al gestionării deșeurilor pentru a se asigura creșterea gradului de trasabilitate a deșeurilor, o vizibilitate sporită în traseul real al transporturilor de deșeuri și, implicit, reducerea cantităților de deșeuri transportate ilegal.

Pentru modernizarea infrastructurii de monitorizare și avertizare a fenomenelor hidro-meteorologice severe a fost lansat proiectul INFRAMETEO, cu o valoare de aproximativ 250 milioane lei.

Pentru reducerea riscurilor generate de viituri torențiale în bazinele amplasate în fondul forestier național administrat de ROMSILVA a fost semnat un contract de finanțare pentru lucrări de corectare a torenților, proiect cu o valoare de 109,56 milioane lei.

În perspectivă, vom operaționaliza programul Prima Conectare (Programul “Prima conectare la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare”), prin care sprijinim conectarea populației cu venituri mici la rețelele de alimentare cu apă și canalizare existent. Bugetul este de 168 milioane de euro, iar prin acest program, peste 88.400 de gospodării vor fi conectate la sistemele de apă și canalizare existente.

De asemenea, în cadrul PNRR, un total de 1.600 km de rețele de distribuție a apei și cel puțin 2.500 km de rețele de canalizare vor fi construite și operaționalizate în aglomerări cu peste 2.000 de locuitori și un total de cel puțin 12.900 de sisteme individuale sau alte sisteme corespunzătoare și cel puțin 400 km de rețele de canalizare în total vor fi construite și operaționalizate în aglomerările mai mici de 2.000 de locuitori, până în trimestrul doi din 2026.

Programul „Fabrici de reciclare”, finanțat din PNRR, care se va desfășura în prima parte a anului 2023, are o alocare financiară de 286 milioane euro pentru lucrările destinate construirii instalațiilor noi de reciclare a deșeurilor colectate separat.

De asemenea, pentru dezvoltarea infrastructurii pentru managementul gunoiului de grajd și al altor deșeuri agricole compostabile vom avea o alocare de 255 milioane euro.

Tot prin PNRR, avem un proiect de supraveghere, control și monitorizare a pădurilor prin intermediul unui sistem informatic integrat, care prevede controlul trasabilității materialelor lemnoase, precum și un sistem informatic integrat de monitorizare și analiză a schimbărilor în coronamentul arboratelor, cu o alocare de 46 milioane de euro, având ca termen de finalizare 31 decembrie 2024.

Alte programe care au în pregătire ghidurile de finanțare se referă la îmbunătățirea calității aerului și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, utilizând autovehicule mai puțin poluante în transportul elevilor – microbuze electrice, hibride și GNC – cu un buget alocat de 600 milioane lei, Programul privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin împădurirea terenurilor – are un buget de 200 milioane lei, Programul privind protecția speciilor faună sălbatică – cu un buget de 70 de milioane lei, Programul vizând

GUVERNUL ROMÂNIEI

educația și conștientizarea publicului privind protecția mediului – cu un buget de 50 de milioane de lei.

Fonduri europene pentru infrastructura de sănătate, cultură, turism și apărare

Investiții consistente avem și în **sănătate**, unde proiecte de peste 150 de milioane de euro, fonduri de la Banca Mondială, sunt în derulare la spitalele din Tg. Mureș, Timișoara și București, ce cuprind centre pentru pacienții cu arsuri.

De asemenea, am făcut progrese și în ceea ce privește pregătirea proiectelor pentru construirea de spitale regionale în sensul că a început proiectarea pentru cele de la Iași, Cluj și Craiova.

La aceste sume se adaugă fonduri de 1,7 miliarde euro, alocate prin PNRR, pentru Reabilitarea completă sau construirea a minim 25 de unități spitalicești.

În sectorul **cultural**, prin Programul Național de Restaurare a Monumentelor Istorice s-au efectuat plăți de peste 7,8 milioane lei și se află în derulare proceduri de achiziții publice în valoare de peste 33,2 milioane lei. Tot în acest an a fost semnat un contract cu Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (BDCE), în valoare de 216 milioane euro, destinat Proiectului privind reabilitarea patrimoniului construit și modernizarea unor clădiri culturale din România, la care se adaugă 54 de milioane euro, contribuția noastră, pentru reabilitarea și modernizarea a opt clădiri culturale din România.

Investițiile în **turism** au depășit 42,3 milioane lei, dintr-un buget de peste 96,4 milioane lei alocat pentru anul acesta, pentru 4 proiecte derulate de consiliile județene din Călărași, Constanța, Maramureș și Sibiu.

În **industria de apărare**, domeniu aflat în portofoliul Ministerului Economiei, ministerul de resort a alocat suma de 327 de milioane lei pentru finanțarea programelor de modernizare și re tehnologizare a capacităților de producție pentru apărare. Pentru acest an de guvernare au fost întocmite documente de justificare și plată pentru suma de 208 milioane lei.

Gradul de utilizare a fondurilor europene a crescut la 69%

Una din preocupările constante ale tuturor membrilor Executivului a reprezentat-o creșterea gradului de **absorbție a fondurilor europene**.

Până în acest moment, sumele totale primite de la Comisia Europeană, reprezentând pre finanțări și rambursări aferente programelor finanțate din FESI (PO Infrastructură Mare, PO Competitivitate, PO Regional, PO Capacitate Administrativă, PO Asistență Tehnică, PO Capital Uman, PN Dezvoltare Rurală, PO Pescuit și Afaceri Maritime) și din FEAD (POAD) se situează la aprox. 24,6 miliarde euro (5,7 miliarde

GUVERNUL ROMÂNIEI

euro începând cu 26 noiembrie 2021), ceea ce reprezintă aprox. 69% rată de absorbție din alocarea UE aferentă acestor programe. În urmă cu aproximativ un an, rata de absorbție era de 50%.

În plus, s-au rambursat de către Comisia Europeană aprox. 12,5 miliarde euro pentru plăți directe în agricultură (1,9 miliarde euro începând cu 26 noiembrie 2021).

Din 26 noiembrie 2021, s-au semnat 2.445 contracte de finanțare, în valoare totală de aprox. 3,4 miliarde euro, iar progresul înregistrat începând cu 26 noiembrie 2021 în ceea ce privește plățile totale efectuate către beneficiari este de aprox. 5,06 miliarde euro.

Sumele solicitate CE sunt de aprox. 15,9 miliarde euro (MIPE – 11,1 miliarde euro; MDLPA – 4,8 miliarde euro), reprezentând o rată curentă a absorbției de aprox. 65% din alocarea UE aferentă (4,4 miliarde euro începând cu 26 noiembrie 2021). Din acestea, CE a efectuat rambursări de aprox. 13,7 miliarde euro (3,8 miliarde euro începând cu 26 noiembrie 2021).

Până în prezent, în cadrul exercițiului financiar 2014-2020 nu au fost dezangajate sume aferente programelor operaționale, întrucât valoarea aplicațiilor de plată transmise CE a acoperit necesarul de cheltuieli.

Rata de contractare pentru programele finanțate în cadrul Politicii de Coeziune și FEAD, de aproximativ 155% din totalul alocării UE și măsurile luate pentru atenuarea efectelor crizei generate de pandemia de COVID-19 creează premisele pentru accesarea tuturor fondurilor UE disponibile. Este utilizat mecanismul supracontractării prin care se asigură un portofoliu mai extins de cheltuieli eligibile, în același timp permițând pregătirea și demararea implementării anumitor investiții care sunt eligibile în cadrul ambelor perioade de programare, cu respectarea normelor aferente exercițiului financiar 2021-2027.

Pentru creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene s-a decis suplimentarea fondurilor REACT-EU în cadrul AP 10 - Protejarea sănătății populației în contextul crizei sanitare cauzate de COVID-19, creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie, OS 10.1 - Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale din POIM (cu 216.176.714 euro), finanțarea totală prin REACT-EU ajungând la 700.057.177 euro.

Mai mult, ca urmare a accelerării procesului de pregătire în perioada noiembrie 2021 - noiembrie 2022, au fost aprobate proiecte de dezvoltare a infrastructurii de apă/apă uzată cu o valoare eligibilă cumulată de 1,44 miliarde euro.

Totodată, a fost identificat un portofoliu de 18 proiecte în sectorul deșeurilor (etapizate POIM/PDD și finanțabile PDD), în valoare de aproximativ 850 milioane de euro, în condițiile în care alocarea pentru PDD este de 480 milioane euro. Majoritatea

GUVERNUL ROMÂNIEI

proiectelor de investiții aflate în pregătire, finanțabile prin PDD, au finanțarea asigurată prin POIM pentru pregătirea documentațiilor tehnico-economice.

A fost operaționalizat eficient Mecanismul de Redresare și Reziliență

Prima perioadă de implementare a PNRR, sfârșitul anului 2021, anul 2022 și începutul anului 2023, înseamnă pentru România îndeplinirea unui total de 151 de ținte și jaloane și depunerea primelor 3 cereri de plată care vor debloca un total de 11,88 de miliarde euro.

Prima cerere de plată, aprobată și achitată

România a solicitat o prefinanțare de 13% din contribuția financiară și 13 % din împrumut, astfel că în ianuarie 2022 au fost virate în contul Băncii Naționale 3,79 miliarde euro. La sfârșitul lunii mai, România a depus prima cerere de plată cu o sumă totală de 2,56 miliarde euro (componenta de grant cca. 1,77 miliarde și componenta de împrumut – 0,78 miliarde).

În data de 27 octombrie Comisia Europeană, în urma evaluării pozitive privind îndeplinirea celor 21 de ținte și jaloane cu termen de realizare trimestrul 4, 2021, a virat în conturile Băncii Naționale de 2,56 miliarde euro.

39 de apeluri lansate în valoare de 8 miliarde de euro

Până la data de 7 noiembrie 2022 au fost lansate de către Coordonatorii de reformă și/sau investiții 39 de apeluri de proiecte în valoare de peste 8,17 miliarde euro.

Transmiterea următoarelor cereri de plată prin PNRR

Cea de-a doua cerere de plată, având o valoare de 2,8 miliarde euro (din care a fost scăzută prefinanțarea), se estimează a fi transmisă până la jumătatea lunii decembrie. Aceasta este condiționată de îndeplinirea unui număr de 51 de jaloane și ținte cu termen de îndeplinire trimestrul 1 și trimestrul 2 din acest an.

Cea de treia cerere de plată presupune îndeplinirea a 79 de ținte și jaloane cu termen de realizare trimestrul 3 și trimestrul 4, 2022, în valoare de 2,73 miliarde euro (din care a fost scăzută prefinanțarea).

Lansarea a 49 apeluri de proiecte în valoare de peste 9 miliarde euro prin PNRR

Coordonatorii de reformă și/sau investiții vor lansa în perioada următoare (până la sfârșitul lunii mai) un număr de 49 apeluri în valoare de peste 9,2 miliarde euro finanțate din PNRR.

În domeniul **serviciilor sociale**, pentru anul viitor sunt programate lansările a două apeluri de proiecte destinate furnizorilor publici de servicii sociale pentru reabilitarea și

GUVERNUL ROMÂNIEI

dezvoltarea de infrastructură socială destinată persoanelor cu dizabilități în valoare totală de 50.150.000 euro, cu finanțare din PNRR.

Infrastructura în **educație** va beneficia de investiții importante: 338 milioane euro vor fi alocați pentru constituirea și dezvoltarea a cel puțin 10 consorții regionale și 10 campusuri profesionale duale integrate și 103 milioane euro vor fi folosite pentru înființarea, echiparea și operaționalizarea a 412 servicii complementare pentru grupurile defavorizate.

5. Măsuri sociale și pentru protejarea persoanelor vulnerabile

Soluțiile pentru susținerea economiei au fost dublate de măsuri sociale pentru îmbunătățirea calității vieții copiilor, angajaților cu salariul minim, pensionarilor și pentru ajutorarea celor mai vulnerabili – persoane cu venituri reduse, cu dizabilități, copii din familii defavorizate, pensionari.

În primele zile de la preluarea guvernării, am crescut alocația de stat pentru copii, salariul minim, pensiile și drepturile sociale. Și vom continua să le majorăm începând cu anul viitor.

Complementar plafonării prețului la energie electrică, gaze naturale, lemn pentru foc și compensării carburantului, am luat măsuri de intervenție țintite pentru a veni în sprijinul celor cu venituri mici. Nimeni nu a fost lăsat în urmă în această perioadă complicată, iar solidaritatea între cetățeni și între generații trebuie să fie în continuare resimțită ca valoare vitală a acestei guvernări.

Alocația de stat pentru copii a fost majorată

Începând cu 1 ianuarie 2022, alocația de stat pentru copii a fost majorată, ajungând până la 600 de lei pentru copiii în vârstă de până la 2 ani, sau până la 3 ani, în cazul copiilor cu dizabilități, aceștia din urmă urmând să beneficieze de această sumă până la împlinirea vârstei de 18 ani.

De asemenea, a fost majorată la 243 de lei alocația de stat pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 2 ani și 18 ani, dar și pentru tinerii de peste 18 ani care urmează cursurile liceale sau profesionale, până la terminarea acestora, inclusiv pentru cei cu handicap care urmează o formă de învățământ preuniversitar prevăzută de lege, dar nu mai târziu de împlinirea vârstei de 26 de ani.

Salariul minim pe economie a crescut

De la 1 ianuarie 2022 a intrat în vigoare salariul minim pe economie majorat la 2.550 lei pe lună, o creștere de 10,9% față de nivelul din 2021.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Prin Programul guvernamental "Sprijin pentru România", a fost introdusă facilitatea scutirii de la impozit a creșterii voluntare a salariului minim cu 200 de lei, aplicată începând cu 1 iunie 2022.

De asemenea, având în vedere că, în ultimii doi ani, drepturile salariale ale angajaților din sectorul bugetar au fost înghețate, au fost acordate majorări salariale începând cu luna august 2022, sub forma unei pătrimi din diferența dintre salariul de bază prevăzut de Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2021, tuturor categoriilor de personal bugetar, cu excepția celui care ocupă funcții de demnitate publică și a celui încadrat la nivelul administrației publice locale.

Măsuri pentru ocuparea forței de muncă

Circa 7 milioane de euro sunt destinate creării de locuri de muncă pentru tinerii NEET – cei cu vârsta cuprinsă între 16 și 29 ani, care nu au un loc de muncă și nu urmează o formă de învățământ. Fondurile sunt alocate prin Programul Operațional Capital Uman, pentru a-i sprijini îndeosebi pe tinerii din mediul rural și pe cei aparținând minorității rome.

De asemenea, 60 de milioane de euro sunt alocați pentru formare profesională în meserii de bază - Acțiuni de subvenționare a locurilor de muncă pentru încadrarea în muncă a persoanelor greu angajabile: șomeri și persoane inactive, în special șomeri de lungă durată, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoane cu dizabilități, persoane cu nivel redus de educație, persoane aparținând etniei rome, persoane din mediul rural, în special cele din agricultura de subzistență și semi-subzistență.

Sprijinirea persoanelor vârstnice

Guvernul a majorat, de la 1 ianuarie 2022, punctul de pensie cu 10% și indemnizația socială pentru pensionari cu 25%. Astfel, valoarea punctului de pensie a crescut de la 1.442 lei, la 1.586 lei, iar indemnizația socială pentru pensionari s-a majorat cu 25%, de la 800 lei la 1.000 lei.

O altă măsură de susținere a pensionarilor cu venituri reduse, pentru a depăși perioada de iarnă 2021-2022, a fost acordarea unui ajutor financiar pentru cei cu pensii mai mici de 1.600 de lei, astfel încât toți cei care se încadrau în această categorie să aibă un venit de 2.200 de lei în luna ianuarie 2022.

Prin Programul guvernamental „Sprijin pentru România”, pensionarii cu venituri mai mici sau egale cu 2.000 lei, afectați de creșterea prețurilor la utilitățile publice și bunuri de consum, în special la hrană, au primit un ajutor financiar în valoare de 700 de lei în luna iulie 2022.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Guvernul va continua să crească pensiile și drepturile sociale începând cu anul 2023, astfel încât să fie preluată presiunea generată de creșterea inflației.

La nivelul Executivului, a fost aprobată finanțarea a patru programe de interes național pentru dezvoltarea de servicii sociale integrate destinate persoanelor vârstnice, cu suma de 161.034.000 de lei, pentru o perioadă de 24 luni.

Protejarea persoanelor vulnerabile

Vouchere sociale oferite prin Programul „Sprijin pentru România”

Aproximativ 2,4 milioane de români cu venituri reduse au primit, o dată la două luni, ajutoare pentru alimente și mese calde în valoare de 250 lei (50 euro), până la finalul anului. La sfârșitul lunii octombrie, MIPE a virat tranșa a III-a, urmând ca cea de-a IV-a tranșă să fie încărcată în luna decembrie, înainte de sărbători.

Beneficiarii acestei măsuri sunt: pensionarii cu venituri mai mici sau egale cu 1.500 lei, persoanele încadrate în grad de handicap grav, accentuat sau mediu, cu venituri nete lunare mai mici sau egale cu 1.500 lei, familiile cu cel puțin doi copii în întreținere sau monoparentale, ale căror venituri nete lunare pe membru de familie sunt mai mici sau egale cu 600 lei, familiile care au stabilit dreptul la ajutorul social în condițiile Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, persoanele fără adăpost.

Pachete cu alimente pentru categoriile vulnerabile

Pe parcursul acestui an, s-a continuat livrarea pachetelor cu alimente destinate persoanelor vulnerabile, proiect demarat în anul 2020 și finanțat prin Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD).

Pachetele ajung, o dată la 6 luni, la un număr de 1,18 milioane de români vulnerabili și conțin 12 alimente de bază, produse românești. Proiectul are un buget total de 235 milioane euro și presupune livrarea a 7.133.112 pachete de câte 24 kg. Anul acesta, în perioada martie – septembrie, a fost livrată tranșa a IV-a din cele 6 incluse în proiect, iar distribuția celei de-a V-a tranșe a început în 9 noiembrie.

Îmbrăcăminte și rechizite pentru elevii din familii defavorizate

Prin Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (POAD) s-au acordat și în acest an școlar ajutoare pentru rechizite și îmbrăcăminte pentru copiii din mediile defavorizate, în valoare de 500 de lei.

De acest sprijin beneficiază copiii din învățământul de stat preșcolar, ale căror familii au venituri mici. Pentru cei 97.888 de preșcolari și elevi eligibili din familii defavorizate care dețineau carduri din anul școlar precedent, sumele reprezentând ajutorul de 500 de lei au fost virate în luna septembrie. Cardurile pentru beneficiarii deveniți eligibili începând din

GUVERNUL ROMÂNIEI

acest an școlar au fost emise și distribuite în cursul lunii octombrie, iar ajutoarele virate în prima parte a lunii noiembrie.

Sprijin pentru tinerele mame

Guvernul, prin MIPE, a creat cadrul legal pentru finanțarea și acordarea de tichete sociale pe suport electronic pentru nou-născuți, în valoare nominală de 2.000 de lei, celor mai dezavantajate mame, inclusiv mamelor cetățeni străini sau apatrizi proveniți din zona conflictului armat din Ucraina. 15.000 de cupluri mamă - nou-născut, provenite din medii dezavantajate din punct de vedere socio-economic, vor beneficia de sprijin material pe baza tichetelor sociale pe suport electronic.

Cuantumul subvenției acordate de la bugetul de stat asociațiilor, fundațiilor și cultelor recunoscute de lege pentru serviciile sociale acordate persoanelor vulnerabile a crescut la 1.000 lei/persoană, în cazul serviciilor acordate în centrele rezidențiale, și la 600 lei/persoană, în cazul serviciilor acordate în centrele de zi, la domiciliu sau în comunitate.

Drepturi pentru persoane cu dizabilități

A fost acordată a 13-a indemnizație pentru persoanele cu dizabilități, indiferent de venituri, în ianuarie 2022.

Prin aprobarea Strategiei naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități „O Române echitabilă 2022-2027”, se asigură participarea activă a persoanelor cu dizabilități la viața în comunitate, creșterea gradului de conștientizare asupra nevoilor acestei comunități, precum și a vizibilității în societate, aspecte care să conducă la îmbunătățirea calității vieții și la creșterea gradului de ocupare în rândul acestor persoane. Strategia are ca obiectiv asigurarea participării depline și efective a persoanelor cu dizabilități, bazată pe libertatea de decizie în toate domeniile vieții și într-un mediu accesibil și rezilient.

Programe de sănătate pentru cetățeni

Medicamente noi, gratuite și compensate. Ministerul Sănătății a actualizat lista națională de medicamente gratuite sau compensate, fiind introduse, în anul 2022, 75 de molecule noi pentru pacienții cu afecțiuni oncologice, neurologice, insuficiență cardiacă, hipertensiune arterială, afecțiuni pulmonare cronice, hemofilie și talasemie, boli rare, hepatite cronice, Parkinson, boli cronice ale rinichiului, boli degenerative ale ochiului etc.

Adoptarea Strategiei Naționale de Control a Tuberculozei 2022 – 2030. Noua strategie cuprinde obiective care continuă eforturile pentru controlul și eradicarea tuberculozei și oferă un cadru pentru schimbări profunde, care să accelereze progresul și să răspundă în mod profesionist nevoilor pacienților. Strategia are în vedere schimbarea modelului de îngrijire și asimilarea tot mai mare a inovațiilor din domeniu (noi

GUVERNUL ROMÂNIEI

medicamente, servicii, teste de diagnostic, vaccin, protocoale etc.), care sunt esențiale pentru progresul spre eliminarea tuberculozei în România.

Program de depistare activă a tuberculozei în 11 județe. Ministerul Sănătății a demarat în cursul anului acțiuni de depistare activă a tuberculozei în județele Botoșani, Constanța, Galați, Iași, Maramureș, Neamț, Satu Mare, Sălaj, Suceava, Tulcea, Vaslui, în cadrul Programului „Abordarea provocărilor sistemului de sănătate privind controlul tuberculozei în România”.

De asemenea, a fost adoptată legislația pentru **compensarea unor vaccinuri adresate grupelor la risc – bolnavi cronici**, în vederea creșterii accesului acestora la vaccinare.

În vederea creșterii accesului la vaccinare antigripală a populației, Ministerul Sănătății a aprobat începerea unui proiect-pilot de vaccinare a populației împotriva gripei sezoniere la nivelul farmaciilor comunitare, pentru o perioadă de 6 luni.

Ministerul Sănătății a luat măsuri pentru asigurarea accesului nediscriminatoriu la serviciile conexe actului medical pentru toate persoanele diagnosticate în spectrul autist, cu sau fără tulburări psihice, precum și pentru stabilirea mecanismului de decontare a acestor servicii și stabilirea răspunderii de malpraxis pentru psihologii care vor acorda aceste servicii conexe.

Ministerul Sănătății a declanșat Mecanismul European de protecție civilă pentru asigurarea tratamentului pacienților diagnosticați cu variola maimuței.

Și pentru combaterea violenței

Victimele violenței domestice trebuie înțelese și ascultate pentru a putea fi ajutate. Sprijinim atât grupurile vulnerabile, prin măsuri concrete și campanii de informare și conștientizare cu privire la drepturile victimelor, cât și profesioniști din domeniul judiciar, prin programe de instruire/formare profesională inițială.

În vederea prevenirii și combaterii violenței domestice și a violenței împotriva femeilor, prin **PROGRAMUL VENUS – Împreună pentru o viață în siguranță!**, au fost create servicii integrate moderne în sprijinul victimelor violenței domestice - 42 de locuințe protejate pentru victimele violenței domestice, 82 de servicii complementare pentru victimele violenței domestice, respectiv 42 de grupuri de suport pentru asistență psihologică și de dezvoltare personală și 42 de cabinete de consiliere vocațională. Este vorba de 11 milioane euro, fonduri structurale (POCU), folosiți pentru a ajuta victimele violenței domestice să depășească situația de criză și să se poată reintegra socio-profesional. Până acum, au fost sprijinite 5.000 de victime.

De asemenea, prin proiectul „**Sprijin pentru implementarea Convenției de la Istanbul în România**”, acționăm convergent pentru prevenirea și combaterea violenței domestice și a violenței împotriva femeilor, prin realizarea unei rețele de 8 Centre de asistență

GUVERNUL ROMÂNIEI

destinate agresorilor (în București, Giurgiu, Timișoara, Sibiu, Slobozia, Constanța, Bacău, Craiova) înființate în parteneriat cu autoritățile locale, 10 Centre de intervenție pentru victimele violenței sexuale (în București, Timișoara, Piatra-Neamț, Satu Mare, Sibiu, Slobozia, Constanța, Brăila, Bacău, Craiova) realizate în parteneriat cu 10 spitale. A fost desfășurată o amplă campanie de informare, prin care peste 10.000 de elevi, studenți și cadre didactice din toată țara au fost informate cu privire la cele mai importante aspecte ale prevenirii și combaterii fenomenului violenței împotriva femeilor și fetelor și peste 20.000 de persoane au fost informate cu privire la efectele negative ale discriminării multiple la care sunt adesea supuse femeile de etnie romă.

Programul este finanțat prin Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021, în cadrul programului "Justiție", gestionat de către Ministerul de Justiție din România în calitate de Operator de Program, având un buget în valoare de 2,5 milioane euro, cu derulare în perioada 2019-2023

Prin **Proiectul VioGen - RoJust** vor fi învățați cum să gestioneze situația victimelor violenței domestice 750 de angajați ai instituțiilor de profil (judecători, procurori, avocați, polițiști, reprezentanți ai serviciilor sociale, reprezentanți ai ONG-urilor etc.)

Pe lângă programul de instruire/formare profesională inițială și continuă pentru 1918 profesioniști din domeniul judiciar, proiectul VioGen - RoJust include și realizarea unei platforme online pentru informarea opiniei publice, cu segment dedicat profesioniștilor din domeniu - judecători, procurori, avocați, polițiști și componentă dedicată sesizării unor abuzuri din sistemul judiciar și asigurării consilierii/îndrumării persoanelor vulnerabile cu privire la apărarea drepturilor lor și modalitățile de sesizare ale autorităților competente. Este un proiect derulat de către Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, în parteneriat cu 4 organizații neguvernamentale, beneficiind de un grant în valoare de aproximativ 732 de mii de euro, fonduri nerambursabile prin Granturile SEE în cadrul Programului Dezvoltare locală, administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială", în perioada de implementare decembrie 2021-septembrie 2023.

Proiectul VERA - Schimbare pozitivă prin acțiune integrată în vremuri dificile, implementat de către Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES), în parteneriat cu un Consorțiu de ONG-uri, vizează îmbunătățirea și adaptarea capacității de răspuns a autorităților publice centrale și locale pentru a oferi un sprijin mai bun și adecvat victimelor violenței domestice și violenței de gen.

Proiectul este finanțat prin rezerva de la nivelul Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021, în cadrul programului "Justiție", gestionat de către Ministerul Justiției, în valoare de 823.530 euro (martie 2022-martie 2024).

GUVERNUL ROMÂNIEI

6. Programe de sprijin pentru copii, tineri și familii la început de drum în Anul european al tinerilor

Mai multe programe și linii de finanțare sunt sau urmează să fie deschise pentru îmbunătățirea condițiilor oferite copiilor în tot procesul educativ. Construcția de noi creșe, măsurile de încurajare a copiilor să meargă la școală, sprijinul acordat studenților și sportivilor sunt completate cu programe ce se adresează tinerelor familii.

Am lansat la nivel național „FAMILY START” și „Programul de creștere a natalității”, asumate prin Programul ”Sprijin pentru România”, în contextul în care țara noastră, asemenea altor state, se confruntă cu scăderea demografică și îmbătrânirea populației.

Fiecare copil trebuie să aibă șansa la educație

În primul an de guvernare, am promovat și continuat să aplicăm soluții prin care susținem copiii, îndeosebi pe cei din familii sau medii defavorizate, să meargă la școală și să reducem astfel rata de abandon școlar.

PROGRAMUL PENTRU ȘCOLI AL ROMÂNIEI

Mai mult de 1,9 milioane de preșcolari și elevi din ciclul primar și gimnazial sunt beneficiari ai Programului pentru școli al României. Mai exact, preșcolarii din grădinițele cu program normal de 4 ore de stat autorizate/acreditate și particulare acreditate, dar și elevii din învățământul primar și gimnazial de stat și particular primesc, gratuit, fructe și legume proaspete, lapte și produse lactate și produse de panificație. Pentru anul școlar 2021-2022, suma alocată a fost de 501,553 milioane lei.

BURSELE DE AJUTOR SOCIAL

Pentru anul școlar 2021-2022, Guvernul a stabilit un nou cuantum al bursei acordate elevilor diferențiat, pentru prima dată, în funcție de categoria de burse: 500 de lei pentru bursa de performanță, 200 lei pentru bursele de merit și cele de ajutor social și 150 de lei pentru bursele de studiu. Este un mecanism mai eficient, care susține atât elevii performanți, cât și pe cei care provin din familii cu venituri mici.

RECHIZITELE ȘCOLARE sunt asigurate elevilor pentru stimularea prezenței la școală. La începutul fiecărui an școlar, sunt distribuite pachete cu rechizite școlare specifice fiecărei clase, prin Programul Rechizite școlare. Numărul de beneficiari, în anul școlar 2021-2022, a fost de 258.356 elevi.

O altă formă de sprijin educațional constă în acordarea de **TICHETE SOCIALE PE SUPT ELECTRONIC**. Preșcolarii și elevii din ciclul primar și gimnazial care provin din familii cu venituri modeste beneficiază de tichete sociale pentru sprijin educațional, în valoare de 500 lei fiecare. Bugetul proiectului a fost majorat de la 130

GUVERNUL ROMÂNIEI

milioane lei la 216,26 milioane lei, astfel încât de această facilitate să beneficieze cât mai mulți copii.

Tichetele sociale în format electronic oferă beneficiarilor posibilitatea alegerii rechizitelor școlare pentru copiii care frecventează o unitate de învățământ de stat (grădiniță sau școală generală), programul urmând să fie implementat pe parcursul a doi ani școlari.

Au fost emise carduri pentru 245.018 (copii/elevi) din 10.115 unități de învățământ, livrate până la mijlocul lunii aprilie 2022.

TRANSPORTUL ELEVILOR

Am majorată de patru ori suma pentru transportul elevilor care învață în alte localități. Este o măsură importantă, prin care vizăm asigurarea mobilității elevilor care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu, în contextul socio-economic dificil cauzat de criza energetică.

Astfel, pentru transportul elevilor, se va asigura o sumă forfetară lunară de 60 de lei/ lună pentru distanța de până la 3 kilometri, iar pentru distanțele ce depășesc această valoare, suma de 60 lei/ lună se va suplimenta cu 6 lei/lună pentru fiecare kilometru.

Vor beneficia de sprijin pentru plata transportului în jur de 200.000 de elevi care fac naveta în anul școlar 2022-2023, iar suma alocată pentru 2023 este de 420 de milioane de lei.

PROGRAMUL MASA CALDĂ - Am extins la 450 numărul unităților de învățământ preuniversitar de stat beneficiare ale Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar - Masa Caldă, astfel încât cât mai mulți preșcolari și elevi să primească o masă caldă sau un pachet alimentar.

Programul-pilot contribuie la reducerea abandonului școlar și asigurarea accesului echitabil și nediscriminatoriu la educație tuturor preșcolarilor și elevilor din România, ținând cont de condițiile socioeconomice și geografice defavorabile, precum și imposibilitatea materială a multor familii de a susține participarea copiilor la activitățile școlare.

PROGRAMUL NAȚIONAL DE PROTECȚIE SOCIALĂ BANI DE LICEU - Liceenii sunt în continuare sprijiniți financiar în vederea continuării/finalizării studiilor. Mai mult de **22 mii de liceeni** au beneficiat, în anul școlar 2021-2022, de **250 lei/ lunar** pe toată durata cursurilor, în situația respectării tuturor condițiilor legale prevăzute de HG nr. 712/2018. De asemenea, a fost majorată de la 150 lei la 500 lei/membru de familie valoarea plafonului maxim de venit, condiție a eligibilității de acordare a bursei. Astfel, mai mulți elevi vor beneficia de acest drept.

PROGRAMUL EURO 200 este un program național care vine în sprijinul elevilor și studenților cu posibilități financiare reduse, în vederea achiziționării de calculatoare. Ajutorul financiar acordat reprezintă echivalentul în lei a **200 de euro** pentru un computer.

GUVERNUL ROMÂNIEI

În anul 2021, numărul de elevi și studenți beneficiari a fost de 2.150.

PROGRAMUL BURSA PROFESIONALĂ - Toți elevii care frecventează învățământul profesional sunt beneficiari ai programului social național BURSA PROFESIONALĂ, care constă într-un sprijin financiar lunar de **300 de lei**. Primesc bursă profesională și copiii cetățenilor străini beneficiari ai unei forme de protecție în România, sau ai cetățenilor străini cu drept de ședere/rezidență pe teritoriul României, care frecventează învățământul profesional.

În anul școlar 2021-2022, un număr de 99.342 elevi au beneficiat de burse profesionale prin acest program.

PROGRAMUL NAȚIONAL DE REDUCERE A ABANDONULUI ȘCOLAR (PNRAS)

Acordăm o atenție deosebită problematicii părăsirii timpurii a școlii și abandonului școlar, cu accent pe elevi aparținând grupurilor vulnerabile, elevi aparținând minorității române, elevi din mediul rural și urban mic, elevi cu dizabilități sau cerințe educaționale speciale, elevi din comunități dezavantajate economic, copii în risc de excluziune socială pe fondul sărăciei.

Prin Programul Național pentru **Reducerea Abandonului Școlar**, cel mai mare program de sprijinire a participării la educație din istoria recentă a României, finanțăm cu fonduri în valoare totală de **192 milioane euro** activități de reducere a abandonului școlar, de la identificarea școlilor care au elevi de învățământul primar și gimnazial aflați în risc de abandon școlar, prevenire, compensare, intervenție, până la digitalizare.

2.500 de unități de învățământ preuniversitar vor primi granturi de **200.000 de euro**, bani alocați din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), în vederea reducerii abandonului școlar până în anul 2026.

A fost aprobat Ghidul PNRAS și lansat apelul de proiecte pentru prima rundă de granturi, fiind depuse și evaluate 1474 de proiecte. În luna septembrie 2022, au fost semnate 1409 contracte cu unitățile de învățământ, în valoare de 962,03 milioane lei.

Obiectivele **Programului Național pentru Reducerea Abandonului Școlar** sunt pliate pe realitatea și nevoile educaționale ale fiecărui elev în parte și ale tuturor elevilor dintr-o școală.

În perioada următoare, în cadrul **Programului Național de Reducere a Abandonului Școlar (PNRAS) - Runda a II-a**, vom lansa o nouă rundă de granturi pentru sprijinirea unităților de învățământ cu risc ridicat de abandon școlar (lotul 2), până la minimum 2.500 de școli – 300 milioane euro.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Grijă pentru copiii vulnerabili

119 - NUMĂRUL UNIC DE URGENȚĂ PENTRU COPII. Am lansat, la începutul anului, **numărul unic de urgență pentru copii - 119**, o premieră la nivel național. Pentru prima dată, avem un singur canal unde pot fi anunțate cazurile de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență asupra copiilor. Până la începutul lunii noiembrie, au fost înregistrate peste 92.000 de apeluri și peste 1500 de intervenții ale echipelor mobile ale DGASPC și ale Poliției Române.

Totodată, a fost semnat contractul pentru realizarea SINA – **Sistemul Informatic Național**, proiect finanțat în principal din fonduri europene, în valoare de **aproape 46 de milioane de lei**. Prin intermediul acestei platforme, obținem date exacte despre toți copiii care se confruntă cu situații dificile (lipsuri materiale grave, fără acces la educație și sănătate, expunere la violență și abuz, proveniență din familii cu risc de sărăcie extremă, cu nevoi speciale, inclusiv cei care sunt în grija statului și pot fi adoptați).

Odată cu dezvoltarea acestei platforme comune, întreg procesul de adopție, cu toate procedurile pe care le presupune, va fi simplificat atât din perspectiva autorităților, cât și din cea a părinților adoptatori.

Sistemul informatic este disponibil la nivel național și permite cetățenilor și instituțiilor cu responsabilități în domeniul protecției drepturilor copilului și adopției să aibă acces la servicii electronice, informații și să facă schimb de date.

Un alt angajament asumat prin PNRR, crearea cadrului legislativ pentru **prevenirea separării copilului de familie**, este în circuitul de avizare interministerială. Vor fi stabilite responsabilități clare pentru autoritățile publice, la nivel național și local, în ceea ce privește activitatea de prevenire a separării copilului de familie. Vom propune un mecanism de finanțate, condiționat de realizarea obiectivului de menținere a copiilor în familie.

Strategia Națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru următorii 5 ani, care reunește măsuri și direcții de acțiune pentru protecția și promovarea drepturilor copiilor, în special ale celor din comunitățile vulnerabile, este în procedură de avizare interministerială și va fi aprobată curând.

Obiectivele promovate de noua Strategie Națională vizează domenii precum educația, sănătatea, asistența socială, justiția pentru minori, încurajarea participării copiilor la procesele decizionale care îi privesc.

În vederea prevenirii și combaterii excluziunii sociale și garantarea accesului copiilor aflați în situații de vulnerabilitate la o serie de servicii esențiale - educație timpurie, sănătate, locuire, alimentație – facem demersuri pentru aprobarea și implementarea **Programului “Garanția pentru copii”**. Prevederile ”Garanției pentru Copii” au fost unele dintre elementele cheie pe baza cărora au fost stabilite prioritățile

GUVERNUL ROMÂNIEI

naționale din domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, incluse în noul proiect al Strategiei Naționale privind drepturile copilului pentru perioada 2022-2027.

Am trimis Planul de Acțiune privind implementarea Garanției pentru Copii spre consultare Comisiei Europene, care și-a exprimat punctul de vedere și urmează să fie pus în discuție în cadrul unei întâlniri de validare. Documentul final va fi supus aprobării Guvernului României și înaintat, ca document oficial, la Comisie.

Am majorat sumele alocate pentru îngrijirea copiilor aflați în grija statului. Peste 47.000 de copii din sistemul de protecție specială vor beneficia de măsurile reunite în pachetul “Sprijin pentru România”.

Am crescut, de asemenea, fondurile de care beneficiază tinerii aflați în plasament care au împlinit 18 ani și își continuă studiile într-o formă de învățământ la zi, sau care au un loc de muncă. Ei vor primi lunar o indemnizație de 2522 de lei pe toată durata continuării studiilor, până la vârsta de 26 de ani.

Una dintre prioritățile mandatului a fost accelerarea procesului de **închidere a centrelor de plasament** din țară și găsirea celor mai bune soluții pentru copiii aflați în îngrijirea statului. În următorii doi ani, vom închide și ultimele 73 de centre de plasament care mai funcționează în prezent în România și în care mai sunt îngrijiți în jur de 1.900 de copii.

Vom continua să monitorizăm îndeaproape acest proces de dezinstituționalizare și nu vom accepta nici o scuză și nici o derogare de la termenele asumate și stabilite prin lege.

Am stabilit un record absolut al ultimilor 20 de ani în **materia adopțiilor**: 1.653 de copii și-au găsit familii. Iar cifrele centralizate până acum de la DGASPC-uri ne dau motive să fim optimiști și pentru 2022. Până la finalul lunii iunie, fuseseră încheiate aproape 850 de adopții, ceea ce ne face să sperăm că, până la sfârșitul anului, vom avea cel puțin aceleași rezultate ca și în 2021.

Sprijin pentru tineri și studenți

PROGRAMUL DE CREDITARE „STUDENT INVEST”

Pentru Guvernul României, studenții care astăzi se află pe băncile facultăților reprezintă generația viitoare, căreia trebuie să îi asigurăm cadrul necesar pentru educație și pentru a putea să performeze la același nivel precum colegii lor din celelalte state europene.

Am lansat Programul „Student Invest”, prin care tinerii cu vârsta între 18 și 31 de ani, cuprinși în sistemul de învățământ superior autorizat de către Ministerul Educației Naționale, pot obține un credit în valoare de maxim 50.000 lei, pe o perioadă de până la 10 ani, cu dobânda plătită integral de stat.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Banii pot fi folosiți pentru taxe de studii, publicarea unor cărți sau a studiilor de specialitate, plata locurilor de cazare în căminele studentești, rechizite sau alte echipamente care să-i ajute pe studenți pe timpul facultății. etc. Studenții pot aplica la CEC Bank, băncile cooperatiste afiliate CreditCOOP și Libra Bank.

PROGRAMUL DIGITALIZAREA UNIVERSITĂȚILOR

Digitalizarea universităților și pregătirea acestora pentru profesiile digitale ale viitorului reprezintă o altă prioritate a Guvernului nostru. Programul Digitalizarea universităților este finanțat din PNRR.

Proiectele depuse de universități urmăresc să operaționalizeze centre digitale universitare; să susțină programe de formare în domeniul competențelor digitale și de orientare profesională pentru studenți, în vederea alegerii ocupațiilor din sectorul tehnologiei informațiilor; dezvoltarea de competențe digitale avansate ale studenților de la licență, master și doctorat etc.

În luna august 2022, s-au semnat contracte de grant cu 61 de universități de stat și particulare, în valoare totală de 1,05 miliarde lei.

Susținerea digitalizării educației. A fost adaptată legislația subsecventă pentru asigurarea unor standarde de echipare a școlilor cu echipamente tehnologice și resurse cu scop educațional online și pentru asigurarea unui impact durabil al investițiilor.

De asemenea, au fost elaborate 4 ordine de ministru prin care se reglementează cadrul de competențe digitale ale cadrului didactic, competențe care se includ în formarea inițială și formarea continuă.

Tabere studentești - Totodată, studenții au beneficiat de taberele studentești finanțate de Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse cu circa 2,5 milioane de lei. În această vară, am pus la dispoziția organizațiilor și universităților 3.500 de locuri la mare, munte și Delta Dunării.

Finanțarea de proiecte ale structurilor neguvernamentale de tineret – Concursul național de proiecte de tineret și studentești

Aproape 4.000 de tineri și studenți vor beneficia de finanțare pentru proiectele declarate eligibile în cadrul Concursului național de proiecte de tineret și studentești.

La concursul național de proiecte studentești organizat în acest an au fost alese 10 proiecte care primesc finanțare aproape 430.000 de lei, din bugetul Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse. Circa 1.400 de studenți vor fi implicați direct în aceste proiecte.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programe pentru tinere familii

În contextul actual al crizei economice generate de scumpirile la energie, am operaționalizat programul guvernamental **Family Start**, asumat prin pachetul "Sprijin pentru România" și lansat în Anul european al tinerilor.

Ne dorim să răspundem astfel cererilor și nevoilor tinerelor familii, care au acum posibilitatea să acceseze credite în condiții avantajoase. Familiile la început de drum pot accesa **credite garantate de stat de până la 15.000 euro**, pentru acces la finanțare pentru locuințe și la tot ceea ce înseamnă facilitățile pe care statul român le poate pune la dispoziție pentru a le face viața mai ușoară. Bani pot fi folosiți pentru cheltuieli legate de **cununia religioasă sau civilă**, dar nu mai mult de 20.000 de lei, plata cheltuielilor cu **creșa, grădinița, școala, after-school, achiziția de autoturisme familiale noi cu 7 locuri, taxe de studii sau activități extrașcolare pentru copii, plata chiriei, avans din achiziția unei locuințe etc.**

În anul 2022 sunt **6.300 beneficiari** ai acestui program.

Am lansat, la nivel național, **Programul de creștere a natalității**, în contextul în care ne confruntăm cu o criză demografică fără precedent - anul trecut s-au născut cei mai puțini copii din ultimul secol.

Sprijinim cu **15.000 de lei tinerii care se luptă cu infertilitatea** și au indicație pentru efectuarea unor proceduri de fertilizare in vitro. Am crescut până la 45 de ani vârsta femeilor care pot să aplice pentru acordarea ajutorului financiar în programul social de creștere a natalității. Până la finalul anului, vor fi acordate 2.500 de ajutoare, iar din 2023, oferim 10.000 de ajutoare în fiecare an.

În Programul de guvernare ne-am angajat să sporim considerabil numărul creșelor la nivel național, având în vedere lipsa acută de locuri în aceste instituții de îngrijire. Sperăm ca, astfel, să preluăm grija de zi cu zi a părinților față de locul unde pot să își lase copiii, iar aceștia să primească îngrijirea și educația pe care părinții și le doresc.

Implementarea Programului național de construcție de creșe, ca suport principal pentru crearea infrastructurii antepreșcolare, a creșterii natalității și a sprijinirii familiilor, a fost demarată deja de MDLPA, cu peste 200 de solicitări înregistrate din partea unităților administrativ-teritoriale. Este vorba de construcția **124 de creșe**, destinate unui număr de **7.450 de copii**, finanțată prin PNRR. Clădirile vor avea săli de joacă, dormitoare, sală pentru festivități, bucătărie și spălătorie proprii, cabinet medical, spații administrative și spațiu de joacă amplu, în aer liber. Acestea se alătură celor **79 de creșe moderne și eficiente** din punct de vedere energetic, aprobate la finanțare din bugetul național.

Ne-am îndreptat atenția asupra soluțiilor pentru o altă problemă cu care se confruntă tinerele familii: asigurarea unui loc în sistemul de educație timpurie pentru

GUVERNUL ROMÂNIEI

copiii lor. Începem procedurile pentru **construcția celor 150 de centre de zi**, pe care ni le-am asumat în PNRR, o **investiție de peste 50 de milioane de euro**.

Prin aceste centre, oferim familiilor din mediile vulnerabile soluții pentru a-și îngriji și crește copiii și pentru a depăși situațiile-limită în care se află.

Copiii vor avea parte de mese calde, îngrijire din partea specialiștilor, educație adaptată vârstei lor, își vor face temele și vor primi consiliere psihologică. Seara se pot întoarce acasă, alături de părinții, bunicii și frații lor. Evităm astfel separarea copiilor de familie.

Sport pentru o viață mai sănătoasă

Viața activă și sănătoasă, sportul practicat de copii și juniori pot fi soluția pentru o Românie sănătoasă, puternică și performantă. Vrem să stimulăm interesul copiilor pentru practicarea în mod organizat a activităților sportive prin legitimarea la cluburi. Vrem să le insuflăm dorința spre performanță. Orice copil are dreptul să viseze să devină, într-o bună zi, campion precum Simona Halep sau David Popovici. Și noi trebuie să îi sprijinim.

În **Strategia Națională pentru Sport** vizăm trei piloni de dezvoltare - sportul comunitar, sportul în educație și sportul de performanță - și continuarea programelor finanțate din fonduri de la bugetul de stat.

Am majorat cu 50% premiile pentru sportivi, dar și pentru colectivele tehnice ale acestora. Este o formă de recunoaștere și apreciere a performanțelor deosebite.

Totodată, pentru dezvoltarea, promovarea și susținerea sportului de performanță, au fost create **programe la nivel național pentru creșterea bazei de selecție pentru sportul de performanță și a numărului sportivilor legitimați**. Am îmbunătățit **Programul național „Generația 28”**, pentru atragerea și pregătirea pentru sportul de performanță a 60.000 de copii și tineri pe an.

Promovăm, prin **Proiectul Hercules**, program finanțat din bugetul de stat, dezvoltarea sportului de masă. Anul acesta, peste **11.000 de copii** cu vârste cuprinse între 6 și 14 ani au beneficiat de **cursuri gratuite de inițiere** în diferite discipline sportive.

Am avut în vedere **reformarea sistemului de specializare a antrenorilor**, **definirea unor programe de finanțare în domeniul sportului** - elaborarea metodologiilor de finanțare pe bază de criterii de performanță, înființarea și finanțarea **Programului Liga de Aur**, finanțarea **Programului Național pentru Activitatea de Excelență Sportivă**, precum și prioritizarea sporturilor olimpice pe categorii.

De asemenea, am gândit măsuri în vederea **reorganizării sistemului sportiv pentru sportul paralimpic**, prin formarea inițială și continuă a profesorilor de educație fizică, a antrenorilor pentru a lucra cu persoanele cu dizabilități; asigurarea accesibilității infrastructurii sportive pentru persoanele cu dizabilități.

GUVERNUL ROMÂNIEI

De asemenea, a fost implementat **Programul ”Activitate sportivă de excelență”**.

Am asigurat finanțare de la bugetul de stat pentru continuarea programelor existente, respectiv: **Programul Promovarea Sportului de Performanță, Programul Sportul pentru Toți, Programul Întreținerea, Funcționarea și Dezvoltarea Bazei Materiale Sportive.**

7. Perspective și obiective de politică externă: Schengen, OCDE, MCV, legile justiției, PNRR – componenta reforme, diaspora

Succese importante de etapă în direcția atingerii obiectivelor de politică externă prevăzute în programul de guvernare

În plan diplomatic, România a urmărit consecvent și activ atingerea obiectivelor prevăzute de Programul de guvernare 2021-2024, pe baza celor trei piloni esențiali ai politicii sale externe: creșterea rolului și influenței țării noastre în Uniunea Europeană (UE) și în Alianța Nord-Atlantică (NATO), precum și dezvoltarea și aprofundarea Parteneriatului Strategic cu Statele Unite ale Americii (SUA) și cu celelalte state cu care România are relații bilaterale la acest nivel. Concomitent, am susținut și promovat valorile democratice, drepturile și libertățile fundamentale, stabilitatea și securitatea, atât în regiune, cât și la nivel global.

Politica externă a României a fost adaptată, inevitabil, la contextul regional și global generat de agresiunea militară a Rusiei împotriva Ucrainei, continuând să fie predictibilă, coerentă, de consens național, axată pe îndeplinirea responsabilă a angajamentelor asumate în plan extern, pe promovarea și apărarea obiectivelor și intereselor naționale, deserving în mod direct și eficient interesele cetățenilor români și având ca element central bunăstarea și securitatea acestora.

România a urmărit cu consecvență obiectivele sale prioritare în vederea consolidării securității naționale și susținerii intereselor de politică externă ale țării noastre, fiind implicată în procesele de la nivelul NATO, UE și multilaterale, fapt care a permis reacția rapidă și promptă la declanșarea agresiunii militare ruse împotriva Ucrainei.

De asemenea, de la nivelul Guvernului au fost promovate măsuri care să dezvolte și să consolideze legăturile cu comunitățile de români din străinătate, precum programe destinate diasporei și dialog susținut cu autoritățile din țările gazdă, cea mai recentă fiind vizita în Spania, unde avem a doua cea mai mare comunitate de români din afara granițelor.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Creșterea rolului și influenței României în Uniunea Europeană (UE)

În ce privește agenda europeană, au fost urmărite și promovate temele majore de interes la nivel european pentru România, precum aderarea la Spațiul Schengen, finalizarea MCV, dar și alte teme prioritare, precum consolidarea rezilienței UE, sau implicarea în dezbaterile Conferinței privind Viitorul Europei.

Aderarea la Spațiul Schengen

Eforturile diplomatice constante pentru susținerea aderării la Spațiul Schengen au contribuit la obținerea unui succes de etapă important, și anume recomandarea favorabilă exprimată de Comisia Europeană, la scurt timp după votul favorabil exprimat și la nivelul Parlamentului European, privind includerea României în Spațiul Schengen. Aceste poziții favorabile reprezintă o bază solidă pentru o viitoare decizie pozitivă la nivelul Consiliului, reconfirmând nu doar că România respectă cerințele acquis-ului Schengen, dar este și unul dintre cele mai proactive și responsabile state membre în acest domeniu.

În evaluarea sa, Comisia Europeană a apreciat că România:

- dispune de o gestionare a frontierelor de înaltă calitate și solidă, inclusiv supravegherea frontierelor și controale sistematice la frontieră, precum și de cooperare polițienească internațională, iar lupta împotriva migrației ilegale și a traficului de ființe umane sunt două priorități în care România este activă.
- Sistemul de informații Schengen este bine pus la punct.
- În ceea ce privește respectarea drepturilor fundamentale, România dispune de structuri eficiente pentru a garanta accesul la protecție internațională, cu respectarea principiului nereturnării.

Ca stat membru UE, România este deja responsabilă pentru protejarea celei de-a doua ca mărime frontieră terestră a Uniunii și își îndeplinește această misiune încă din 2007, cu responsabilitate maximă.

România a răspuns până acum exemplar la ceea ce ar fi putut fi o criza umanitară generată de războiul Rusiei în Ucraina. Prin măsuri concrete luate la nivelul Guvernului, România a asigurat fluxuri rapide, sigure, controlate pentru aproximativ cele 2,8 milioane de refugiați ucraineni care au trecut granița în România de la declanșarea agresiunii ruse asupra țării lor, iar acesta este cel mai relevant test pentru capacitatea autorităților române de a răspunde nu doar situațiilor curente, dar și celor excepționale..

Pași pentru ridicarea Mecanismului de Verificare și Cooperare

Raportul privind România din cadrul MCV, prezentat recent de Comisia Europeană, constată, în premieră, îndeplinirea recomandărilor și a obiectivelor Mecanismului, așa

GUVERNUL ROMÂNIEI

cum era prevăzut în Decizia de înființare a MCV, adoptată la momentul aderării României la UE. Pentru Guvernul României, acest raport și evoluțiile pe care le angrenează ne încurajează să continuăm cursul stabilit în sprijinirea independenței justiției, a luptei anticorupție, de o manieră sustenabilă și cu rezultate bune în continuare, în beneficiul societății românești. Toate acestea sunt esențiale deoarece răspund așteptărilor cetățenilor români.

În baza raportului, monitorizarea României se va derula, exact ca și în cazul celorlalte state membre UE, prin Mecanismul general la nivel european privind statul de drept.

Raportul este și o recunoaștere și o confirmare la nivel european a faptului că direcția reformelor pe care am urmat-o cu consecvență în ultima perioadă este cea corectă.

Demersurile instituționale de linie urmăresc și implementează recomandările Comisiei Europene subsumate obiectivului de definitivare a reformelor ireversibile în domeniul justiției.

Guvernul, prin Ministerul Justiției, a elaborat un pachet legislativ modern, atât de necesar sistemului judiciar, cele trei legi ale justiției (privind Consiliul Superior al Magistraturii, organizarea judiciară și statutul judecătorilor și procurorilor) fiind adoptate de Parlament în data de 17 octombrie 2022, promulgate de președintele României și publicate în Monitorul Oficial în data de 16 noiembrie.

Odată finalizat acest demers, se creează premisele ridicării MCV, complementar modernizării sistemului, alinierii justiției române la principiile europene și eficientizării acesteia ca serviciu public în folosul cetățeanului.

Au fost îndeplinite recomandările MCV cu privire la desființarea SIIJ și adoptarea noilor legi ale Justiției, care corectează modificările promovate în perioada 2017-2018;

A fost publicat Raportul privind Statul de Drept în Uniunea Europeană, iar progresele din România au fost corect evidențiate;

Comisia Europeană a fost permanent consultată cu privire la conținutul noilor legi ale justiției și au fost respectate în totalitate recomandările primite de România.

Avizul urgent al Comisiei de la Veneția cu privire la Legile Justiției a subliniat direcția corectă a acestora, confirmând că s-a ținut cont de avizele sale anterioare.

Avizul Comisiei de la Veneția reliefează următoarele:

- Procedura de numire și revocare a procurorilor de rang înalt este transparentă, echilibrată și democratică;
- Promovarea în posturile de conducere la instanțe și parchete este în linie cu standardele europene;
- Libertatea de exprimare a magistraților este respectată;

GUVERNUL ROMÂNIEI

- În selecția procurorilor DNA nu există interferențe politice, DNA își păstrează autonomia și independența, fapt salutat în mod deosebit;
- Infirmarea soluțiilor procurorilor de către Procurorul General se face în scris și motivat, fapt apreciat pozitiv;
- Legile au parcurs un solid proces de consultare publică;
- Procedura de urgență a Parlamentului a fost democratică, transparentă și toate grupurile parlamentare și instituțiile interesate s-au putut exprima democratic;
- Lupta împotriva corupției nu este afectată de prevederile legale.
- Poziția Ministerului Justiției în sistemul judiciar este corect stabilită și limitată la aspecte administrative și manageriale.
- Au fost finalizate proiectele de modificare a Codului Penal și Codului de Procedură Penală, în acord cu jurisprudența CCR.

De asemenea, sunt în curs de transpunere 3 directive europene, și anume:

- Directiva 2019/1937 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii – proiectul a fost retrimis în Parlament, a fost adoptat de Senat și se află la Camera Deputaților.
- Directiva 2019/1023 privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 - legea a fost adoptată.
- Directiva 2019/1151 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale, în contextul dreptului societăților comerciale – legea adoptată.

În plus, urmare a notificării Comisiei Europene, a fost modificată Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și pentru dispunerea altor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017, privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal.

Contribuția României la Conferința privind viitorul Europei

Guvernul, prin Ministerul Afacerilor Externe, a facilitat - în regim de parteneriat cu Institutul European din România și cu EUROPE DIRECT București - organizarea evenimentelor care au avut loc în România în marja Conferinței privind Viitorul Europei, cel mai amplu exercițiu paneuropean de democrație participativă, în care au fost angrenați, timp de un an, și cetățenii României. Prin intermediul opiniilor exprimate pe

GUVERNUL ROMÂNIEI

toată durata acestui exercițiu, cetățenii români au venit cu propuneri și și-au exprimat preocupările cu privire la viitorul proiectului european.

Raportul cuprinzând opiniile cetățenilor din România, prezentat la finalul acestei serii de dezbateri, arată că viitorul Uniunii Europene presupune, în viziunea multor români, dezvoltarea rezilienței multisectoriale: în vecinătatea UE, în privința sistemelor digitale și cibernetice, a sistemelor de sănătate și educație, a agriculturii și lanțurilor de producție, a securității și pieței interne cu libertățile sale fundamentale.

Aderarea la OCDE, în etapa de evaluare extinsă și analiză a instrumentelor înscrise în Foaia de Parcurs

Aderarea la OCDE reprezintă unul dintre cele mai importante obiective strategice de politică externă, care a înregistrat progrese semnificative de la începutul acestui an, când Consiliul OCDE a decis deschiderea negocierilor de aderare cu România.

România parcurge acum etapa de evaluare extinsă și analiză a instrumentelor înscrise în Foaia de Parcurs adoptată de Consiliul OCDE în luna iunie.

- Poziția probusiness și proinvestiții exprimată de Guvern încă de la începutul mandatului susține atingerea obiectivului de aderare la OCDE, care va permite României să se alăture unora dintre cele mai dezvoltate state ale lumii, oferind astfel șansa dezvoltării economice și deschiderea de numeroase oportunități de investiții.
- Guvernul, prin Secretariatul General al Guvernului, a organizat, cu prilejul misiunii OCDE la București din luna octombrie, o serie de activități premergătoare lansării a două proiecte de interes major pentru aparatul guvernamental. Cele două proiecte reprezintă o abordare strategică integrată a domeniilor dezvoltării durabile, guvernării deschise, digitalizării, integrității publice și inovării sectorului public, menită să conducă atât la consolidarea capacității sectorului public de a oferi servicii de calitate și transparente cetățenilor, precum și la elaborarea de politici publice în aceste domenii, în acord cu standardele, recomandările și expertiza OCDE. Aceste proiecte au o importanță deosebită în procesul de aderare la OCDE, activitățile derulate în cadrul lor fiind, ulterior, continuate în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență.
- Totodată, a fost lansat ”Raportul de evaluare a capacității de inovare”, după finalizarea evaluării de către Observatorul pentru Inovare în Sectorul Public (OPSI) din cadrul OCDE a nivelului capacității de inovare a administrației centrale.
- În subordinea Guvernului și sub coordonarea prim-ministrului a fost creată Agenția Națională de Investiții și Comerț Exterior, în conformitate cu standardele OCDE.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Agenția nou-creată este instrument de sprijin pentru mediul de afaceri și facilitează predictibilitatea în relația cu investitorii străini și exportatorii naționali.

Planul Național de Redresare și Reziliență introduce reforme necesare României

2022 a însemnat operaționalizarea PNRR, îndeplinirea țintelor și jaloanelor aferente depunerii primelor 3 cereri de plată care vor debloca 11,88 de miliarde euro, dar și inițierea unor reforme importante pentru România.

În domeniul **muncii și protecției sociale**, au fost aprobate sau sunt în pregătire reforme importante. Guvernul a aprobat modificarea și completarea Legii nr. 196/2016, prin care se implementează reforma privind venitul minim de incluziune (VMI). Obiectivul acestei reforme, cu termen de implementare până la data de 30 iunie 2025, este de a îmbunătăți asistența socială și de a reduce sărăcia în rândul celor mai vulnerabile persoane.

Aplicarea Legii nr. 196/2016 a fost prorogată succesiv până în anul 2023, pentru corelarea cu obiectivele și țintele asumate în PNRR și cu termenele prevăzute pentru reformele în domeniul digitalizării, urmând ca intrarea în vigoare a Legii nr. 196/2016 să aibă loc la data de 1 ianuarie 2024.

Reforma economiei sociale, prevăzută în PNRR, a fost finalizată de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale prin aprobarea de către Guvern a OUG nr. 33/2022 ce vizează noi facilități fiscale și non-fiscale, dar și un mediu de lucru simplificat pentru dezvoltarea economiei sociale.

Sensul actului normativ este de a se dezvolta acest sector al economiei sociale, prin îmbunătățirea ecosistemului de funcționare, reglementarea cadrului strategic de dezvoltare, crearea de facilități fiscale și non-fiscale și prin promovarea ca al treilea sector, între public și privat, cu o dinamică relativ proprie.

În continuare, sunt în lucru documente necesare reformei sistemului de pensii, sistemului de salarizare, precum și implementării mecanismului pentru determinarea unei formule obiective în ceea ce privește calcularea salariului minim pe economie.

În **domeniul fiscal**, au fost realizate mai multe angajamente cu beneficii concrete pentru mediul de afaceri.

A crescut numărul de case de marcat conectate la sistemul informatic al Agenției Naționale de Administrare Fiscală - la data de 31 octombrie 2022, erau conectate un număr de 632.293 aparate de marcat electronice fiscale.

A intrat în vigoare cadrul legal pentru înrolarea contribuabililor persoane juridice în SPV (Spațiu Privat Virtual) - ORDONANȚA nr. 11 din 30 august 2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală și reglementarea unor

GUVERNUL ROMÂNIEI

măsurile fiscale. La data la 2 noiembrie 2022 erau înscrise în SPV un număr de 1.058.613 persoane juridice și alte entități.

A fost operaționalizat Planul comun de acțiune al Agenției Naționale de Administrare Fiscală și al Inspecției Muncii pentru prevenirea și limitarea fenomenului de evaziune și muncii la gri/la negru.

Au intrat în vigoare modificările aduse Codului fiscal, care reduc treptat domeniul de aplicare a regimului fiscal special aplicabil microîntreprinderilor, și noua metodologie de elaborare, monitorizare și raportare a programelor bugetare.

Înființarea Băncii de Investiții și Dezvoltare. Până în prezent, au fost îndeplinite aranjamentele operaționale în cadrul acestei reforme, respectiv a fost adoptat cadrul legal aplicabil. În perioada următoare, va fi lansată procedura de selecție a membrilor organelor statutare (Consiliu de supraveghere și Directorat) și va fi finalizat Actul constitutiv care reprezintă aranjament operațional în cadrul PNRR, cu termen T2 2023.

În **domeniul justiției**, au fost aprobate Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2022-2025 și planul de acțiune, precum și Strategia Națională Anticorupție 2021-2025 și documentele aferente. De asemenea, a fost elaborat proiectul de modificare a Codului penal și a Codului de procedură penală, urmând să intre în analiza și aprobarea Guvernului.

La nivelul Guvernului, sunt în curs de pregătire **propuneri de ajustare a Planului Național de Redresare și Reziliență**, atât în contextul RePower EU, care prioritizează răspunsul la criza energetică, dar și al economiilor necesare ca urmare a modificării valorii grantului alocat României. Aceste ajustări vor fi operate fără a fi afectată menținerea concentrării pe obiectivele de tranziție digitală, ecologică și consolidarea rezilienței.

De asemenea, vor continua discuțiile cu Comisia Europeană asupra jaloanelor legate de reforma sistemului de pensii, inclusiv pe înlocuirea plafonului de 9.4% din PIB cu un alt mecanism de referință, pe menținerea în rezervă a producției de energie bazată pe cărbune și pe ajustări ale unor proiecte de infrastructură de transport.

Diaspora – Măsurile concrete, programe și dialog permanent

Guvernul acordă importanță conexiunii cu comunitățile de români din afara granițelor, prin măsuri, programe și dialog permanent cu reprezentanții ai acestora, dar și cu factorii instituționali cu atribuții în implementarea măsurilor și programelor aprobate la nivel guvernamental.

GUVERNUL ROMÂNIEI

Diaspora, mai aproape de casă. Sprijin intensificat/promovarea reîntoarcerii în România

Reformele și investițiile demarate de la preluarea mandatului converg către transformarea României în locul unde cei peste 4 milioane de români care studiază sau muncesc în străinătate să-și dorească să se întoarcă, atunci când vor considera de cuviință.

Pentru acești români:

- Am lansat un apel de proiecte, în valoare de 168 de milioane de euro, pentru atragerea elitei specializate din străinătate în activități de cercetare, dezvoltare și inovare;
- În ediția 2022 a Programului Start-up Nation a fost inclusă o componentă distinctă pentru diaspora: Start-Up Nation Pilonul II (Diaspora), cu un buget de 40 milioane de euro (200 milioane lei); deja au fost înregistrate peste 1.600 de cereri din partea românilor din străinătate;
- La nivelul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni este în curs de elaborare o nouă Strategie pentru românii din diaspora, care va asigura cadrul unei mai bune colaborări între instituțiile statului în sprijinirea românilor din afara granițelor și o viziune coerentă, pe termen lung.
- De asemenea, în cadrul programului de tabere ARC, 1.225 de elevi, studenți, tineri, profesori etnici români din afara granițelor, reprezentanți ai organizatorilor, voluntari, invitați au participat la acțiuni care în vederea dezvoltării legăturilor românilor de pretutindeni cu România.

De asemenea, prin măsurile pe care le adoptăm la nivelul Guvernului, ne asigurăm ca și românii din afara granițelor să se bucure de drepturi depline și acces la servicii administrative digitale și moderne și o mobilitate deplină dinspre sau către România, atât pentru relocare, dar și pentru antreprenoriat, educație, turism sau cultură.

Un alt scop al Guvernului României este susținerea integrării românilor în comunitățile unde au ales să trăiască, să muncească, să studieze, menținând însă punți de legătură cu familiile din țară.

Sprijin pentru comunitățile românești din Ucraina

Chiar din primele săptămâni de mandat, Guvernul României a venit cu măsuri concrete în sprijinul comunităților românești din Ucraina:

- A fost adoptată o hotărâre de guvern care stabilește acordarea de burse de studiu pentru elevii de etnie română din Ucraina, iar pentru profesorii acestora - stagii de specializare în universități din România, în scopul promovării și protejării dreptului cetățenilor ucraineni de etnie română de a studia în limba maternă. Pe fondul

GUVERNUL ROMÂNIEI

sprijinului umanitar și moral pe care România l-a acordat Ucrainei după declanșarea agresiunii militare ruse asupra Ucrainei, președintele Volodimir Zelensky a dat asigurări că drepturile la educație în limba maternă ale etnicilor români vor fi respectate.

- După declanșarea agresiunii militare ruse asupra Ucrainei, Guvernul României a lansat, prin Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, un program de granturi dedicat comunității românilor din Ucraina, pentru achiziționarea de bunuri de strictă necesitate.
- altă formă de sprijin este seria de întâlniri săptămânale cu reprezentanții mediului asociativ românesc din Ucraina, derulate încă din luna martie, cu scopul identificării nevoilor imediate ale comunităților românești afectate de conflict. Programul de granturi a fost dedicat strict acestei perioade în care comunitatea nu mai dispune de resursele necesare pentru a-și organiza și asigura nevoile de bază.